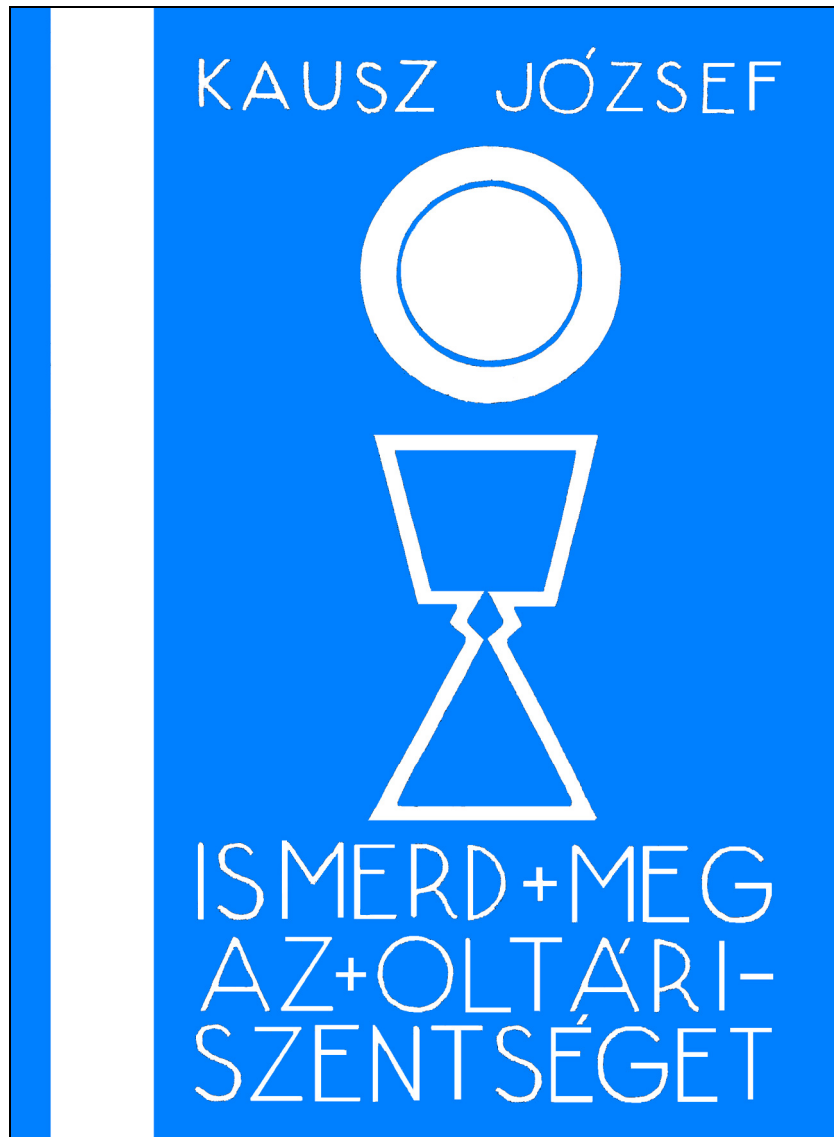

Kausz József

Ismerd meg az Oltáriszentséget

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Kausz József
Ismerd meg az Oltáriszentséget

1341/1938. Nihil obstat.
Dr. Michael Eipel
cens. dioec.

Imprimatur.
Vacii, die 3-a Maii 1938.
Dr. Michael Kolossváry
Vicarius Episcopalis Generalis.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv Hévízgyörkön jelent meg 1938-ban, a Keresztény Nemzeti Nyomdavállalat Rt. nyomtatásában. Az elektronikus változat a hévízgyörki egyházközösség engedélyével készült. (Kausz József Hévízgyörk plébánosa volt 1926-tól 1957-ig, nyugdíjba vonulásáig.)

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés	4
Az ígéret.....	4
Rendelés.....	6
Az apostolok hite	7
A mi hitünk	8
Mit mondanak az emberek tanítványai?	11
Lelki hatalom és szentségi jelleg	13
Az Ósegyház hite	17
Lássuk az Ósegyház liturgiáit!.....	19
Megengedhette-e Krisztus az eltévelyedést?	20
A tagadás lélektani magyarázata.....	21
A vallási művelődés hiánya	22
Az örök élet záloga	24

Bevezetés

Szent István király halálának 900 éves évfordulóján a mi kicsi nemzetünket a Pápa Őszentsége részéről nagy kitüntetés és megtiszteltetés érte. A világraszóló Eucharisztikus Nagygyűlés helyéül hazánk fővárosát, Budapestet jelölte ki. Ez a kitüntetés az egész katolikus világ érdeklődését Magyarország felé irányítja. Hálául nekünk repeső szívvel, mélységes hittel és imádással kell leborulnunk az Oltáriszentségben jelenlévő Jézus előtt. Azonban csak úgy borulhatunk le előtte hódolattal, ha át vagyunk hatva attól az igazságtól, hogy Jézus valósággal jelen van az Oltáriszentségben.

Az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát még sok katolikus sem ismeri eléggé világosan s ezért vállalkoztam ennek a hittitoknak rövid és világos megmagyarázására. Hittünk egyik sarkalatos hittétele és egyben életető ereje Jézus valóságos jelenléte a Legméltóságosabb Oltáriszentségben.

Jézus a kenyér színe alatt: Hittitok. Eszünkkel meg nem érthetjük, de hisszük, mert Jézus Krisztus, a második isteni személy, valóságos Isten ezt miután megígérte, ünnepélyesen s félreérthetetlenül kijelentette, aki nem csalhat és nem csalatkozhatok, akinek kijelentéseit feltétlenül igaznak kell tartanunk.

Ez a tan oly világosan van kifejtve a szentírásban, hogy csak az elfogultság vagy a rosszindulat magyarázhatja félre az Egyháznak erről szóló tanítását. Ámde nem elég hittünk tűzpróbájának ezt a tanát hinnünk, hanem meg is kell győződve lennünk Jézus titokzatos jelenlétéről az Oltáriszentségben. Tudnunk kell az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát megvédelmezni, mert egyedül csak így lehetünk igazi és hitből élő buzgó katolikusok.

Az ígélet

Az Úr Jézus mielőtt rendelte volna az Oltáriszentséget, szükségesnek tartotta, hogy erre a hittitokra előkészítse tanítványait.

Az alapítást megelőzte az ígélet. Azonban közvetlenül még az ígélet előtt, két nagyfontosságú csodával akart bizonyosságot tenni arról, hogy a kenyér színe alatt csodálatos módon jelen tud lenni és képes magát így valósággal eledelül adni.

Lélekben képzeljük magunkat arra a helyre, ahol tanítja a nagy sokaságot és csodálatosan megvendégel öt kenyérrel több ezer embert. A kenyér morzsájából a végén 12 kosarat is megtöltenek.

A kenyérszaporítás csodája után a nép rajongó örömmel veszi körül Jézust, üdvözli mint a szegény nép őszinte barátját. Most már minden kételkedés nélkül hiszik, hogy Ő a várva-várt, aki igazán szívén viseli az elhagyatott nép ügyét és hajlandó sorsát jobbra fordítani. Ezért elhatározták, hogy királlyá választják.

E csoda után meghagyja tanítványainak, hogy keljenek át a tavon s ő rövidesen követni fogja őket.

A nép tudta, hogy Jézus Kafarnaumba megy, s azért sokan megkerülték a tavat, s másnap ott várakoztak rá. A tanítványok áteveztek. Egyszerre csak nagy vihar támadt s észreveszik, hogy a hullámozó tengeren valaki közeledik feléjük. Félelem fogja el őket. S íme, egyszerre csak megjelenik előttük az Úr, mondván: „Én vagyok, ne féljete!”

Kafarnaumban a népsereg hozzája közeledett s csodálkozva kérdezték tőle: „Mester! mikor jöttél ide?”

E két csoda valóban bámulatba ejtette a nagy népsokaságot s erre mindenki elismerte, hogy Jézus valóban Istenfia s a várva-várt Messiás, akire a nemzetek várakoznak.

E kettős csodát azért művelte Jézus, hogy ezzel mintegy előre jelezze, hogy az Oltáriszentségben való valóságos jelenlétének elhívése feltételezi az Ő istenségében való erős

hitet. Mert egyrészt az ő istenségében és csodatevő erejében való hitből természetesen következik, hogy hinni kell az Ő szavainak is és igazmondásában még kételkedni sem szabad, másrészt mindent meg is tehet, amit csak akar, mert Isten.

Közvetlenül e kettős csoda után, mellyel ismételten bebizonyította istenségét, s a lelkeket előkészítette a titok befogadására, az őt kereső népnek ünnepélyes ígéretet tett az Oltáriszentségről. Az Úr Jézus szívük mélyébe látott, tudta miért lelkesednek érte, miért követik. Azért így szólt hozzájuk: „Kerestek engem, mivel ettetek a kenyérből és jóllaktatok. Munkálkodjatok, de nem oly eledelért, mely veszendő, hanem mely megmarad az örök életre.” Majd folytatja: „Én vagyok az élő kenyér, aki az égből szállottam alá.” Ezek hallatára zúgolódni kezdenek a zsidók. Az Úr Jézus azonban nem vonta vissza szavait és nem magyarázkodott s azt sem mondotta nekik: nem jól értettek engem, hanem állítását nyomatékosabban megismételve így magyarázza: „Én vagyok az élő kenyér, aki az égből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él; és a kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem a világ életéért.” E szavakkal már előre kijelenti, hogy az a kenyér, melyet Ő ad, ugyanaz a test, melyet a világ életéért fog feláldozni a keresztfán.

Erre a zsidók még hangosabban kezdtek méltatlankodni és vitatkoztak egymás közt mondván: „Hogyan adhatja ez nekünk az ő testét eledelül?” Vitatkozásuk bizonyítja, hogy szó szerint értették Jézus szavait, mert emberileg legnagyobb képtelenségnek tartották, hogy az ő valóságos testét ehessenek és vérért ihassak.

Jézus észrevette, hogy a zsidók és az apostolok megütköztek beszédén. Ha Jézus másképp értette volna kijelentéseit, mint az egymás közt vitatkozó és zúgolódó zsidók, akkor Jézusnak isteni jóságánál és igazságosságánál fogva kötelessége lett volna elejét venni a megbotránkoztató méltatlankodásoknak és helyes magyarázat által szétoszlatni minden kételyüket. Ámde Ő semmit sem von vissza, sőt ellenkezőleg, megerősíti a lehetetlennek látszó kijelentéseit s világosabb és határozottabb magyarázatot ad szavainak: „Bizony bizony mondom nektek, ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az Ő vérért, nem lesz élet tibennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, örök élete vagyon. Mert az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital.” Azaz az én testem vételéből életnedvet kell szívnotok magatokba, erőt merítenetek, hogy lelki emberekké alakulhassatok át és elnyerhessétek az örök életet. A mindennapi élet is igazolja a szentáldozásból fakadó kegyelmek felemelő hatását. Ezekben a lelkekben látjuk, hogy mily odaadó szeretettel simulnak Krisztushoz és Egyházához. Észrevehető egész viselkedésükön, hogy egy gondolat vezérli őket: Krisztushoz felemelkedni és őt bírni az örök életben. Ezek azok a lelkek, amelyek az élet küzdelmeiben sohasem térnek le a helyes útról, semmi sem képes őket elszakítani Krisztustól és jussanak bármily életkörülmények közé, sohasem szegődnek a világ bűnös gyönyöreire szolgálatába. Nem lesznek a földi javak és élvezetek rajongói, sem nem sodródni korunkat megrontó és vést hozó forradalmi vagy destruktív eszmék felé, nehogy elveszítsék az örök jókat, mert élet van bennük, Krisztus kegyelme, Krisztus világossága, mert Krisztus eleven kútjából, szent testének méltó vételéből táplálkoznak, él bennük Krisztus szelleme.

A szentírás szövegéből világos, hogy az apostolok és a zsidók szó szerint értelmezték Jézus szavait, mert érthetetlennek tartották egy élő ember testét enni és vérért inni s ezért így szóltak: „Kemény beszéd ez, ki hallgatja azt?” Ha nem szó szerint értette volna szavait, itt már Jézusnak nem lett volna szabad kitérnie, nehogy félre vezesse hallgatóit és a világvégezetéig összes híveit. Kötelessége lett volna más magyarázatot adni, vagy azt mondani: Ne menjetek, maradjatok, nem jól értettetek, várjatok csak, majd megmagyarázom nektek kijelentéseim értelmét! Azonban ez nem következett be. Erre még homályosan sem lehet következtetni. Ő azonban e helyett így szólt hozzájuk: „Ez botránkoztat meg titeket?” Vagyis mit ütköztök meg beszédemen, talán nem akarjátok elhinni, hogy én saját testemet adhatom ételül és véretem italul? Ha nem így értették volna szavait, bizonyára semmi

megbotránkoztatót nem találtak volna igéiben. Jézus azzal sem törődött, ha hallgatói, vagy tanítványai elhagyják. A helyreigazítás helyett, hogy minden kételyt szétoszlasson, hivatkozik dicső mennybemenetelére, mint isteni igazmondásának bizonyítékára s így szólt a távozókhoz: „Ti is el akartok menni?” Vagyis ezzel azt akarta mondani: Én nem bánom menjetek, de én nem vonom vissza igéimet, én valóban testemet és véretem fogom nektek adni ételül és italul. Majd előállt Péter és így szólt: „Uram, kihez menjünk? az örök élet igéi Nálad vannak. És mi elhittük és megismertük, hogy Te vagy Krisztus, az Isten Fia.” Vagyis Péter apostoltársaival hisz Jézus Krisztus igazmondásában és istenségében.

A zsidók zúgolódásán és a tanítványok viselkedésén legkevésbé csodálkozhatunk, mert emberileg véve tényleg képtelenség valakinek testét enni és vérét inni. Bármily megfoghatatlannak látszott előttük, hogy testét ételül s vérét italul adhatja, de mégsem volt okuk kételkedni Jézus ígéréteiben, mert az öt kenyérrrel való csodálatos megvendéglés, a 12 kosár morzsa és a viharos tengeren való átkelés meggyőzhette volna őket arról, hogy Ő tud az ő hívei közt csodálatosan jelen lenni és titokzatos módon nekik saját szent testét eledelül adni.

Aki komolyan hisz Jézus Krisztus istenségében, az nem talál semmi nehézséget abban sem, hogy Jézus Krisztus valóban jelen van az Oltáriszentségben és ott lelkünk tápláléka. Nekünk mély alázattal kell a legmértősebb Oltáriszentség előtt és felkiáltanunk: Uram! hiszem, hogy az Oltáriszentségben jelen vagy, mert Te vagy Krisztus, a második isteni személy, a mi Megváltónk és Tanítónk, akinek szava szent és igazmondásához kétség nem férhet.

Rendelés

Amit megígért az Úr Jézus, azt meg is adta az utolsó vacsorán. Az utolsó vacsora előtt kijelenti, hogy vágyva-vágyakozott e vacsora után. Ugyan miért? Mert valami nagy dolgot kívánt cselekedni. Az utolsó vacsora volt az Ő végrendelete, amikor búcsúzásul végső akaratát bejelenti tanítványainak. Ez pedig az Oltáriszentség ünnepélyes szerzése volt.

Az utolsó vacsorán kezeibe veszi a kenyeret és így szól tanítványaihoz: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik.” Vagyis ezt a kenyeret, melyet én most kezeimben tartok, isteni hatalmamnál fogva testemmé változtatom s ez azonos ugyanazon testtel, mely holnap a keresztfán értetek adatik. A kehely felett pedig monda: „Ez az én vérem, mely értetek kiontatik a bűnök bocsánatára.” Ugyancsak ezt a bort saját véremmé változtatom, ugyanazzá a vérré, amely a keresztfán holnap ki fog ontatni a bűnök bocsánatára.

Egybevetve az ígélet igéit az utolsó vacsorán tett kijelentéseivel, „világos, hogy az, amit apostolainak adott, az Ő valóságos teste, mely a kenyér színe alatt van.

Jézus szavai oly világosak, hogy világosabban nem is beszélhetett, bennük semmi homály vagy félremagyarázásra való ok. Ha valaki végrendelkezik, végső akaratát határozott formába szokta kifejezni és szavait abban az értelemben kell venni, amint azt a végrendelkező kimondotta. Ha valamikor, úgy haláluk előtt az emberek legőszintébbek szoktak lenni. Képtelenség feltételezni Krisztusról, a legtökéletesebb tudás kútfejről, hogy épp akkor, amikor a megváltás nagy művét készült befejezni, homályosan és értelmetlenül nyilatkozott volna oly műről, melyet Egyházában a világ végezetéig gyakorolni is kell.

Ha az Úr Jézus nem akarta volna lelki táplálékul adni valóságos testét és vérét, akkor isteni bölcsességénél fogva az ígéletnél, de még inkább a rendelésnél szét kellett volna osztatnia minden kételyt, nehogy hívei az Ő teste és vére gyanánt közönséges kenyeret imádjának. Azért is meg kellett volna ezt tennie, nehogy szavai alapul szolgáljanak a téves véleményeknek. Jézusnak, mint mindentudó Istennek előre kellett látnia, hogy képletes

beszéddel évszázadokon át, sőt a világ végezetéig veszedelmes bálványimádásba fogja sodorni a hívek millióit.

Ha keressük Jézus legszeretőbb és leghűségesebb híveit, ezeket az Oltáriszentség tisztelői és imádói közt találjuk. Istenségénél fogva látnia kellett leghűségesebb hívei eltévelygését, és ha isteni előrelátásánál fogva mégis kételyben hagyta volna az emberiséget, azt kellene mondanunk Krisztusról, hogy kegyetlen az őt legbensőségesebben szerető lelkekhez, mert épp ezeket kell elsősorban örök kárhozatba döntenie, mert megtagadják Krisztustól az Őt megillető imádást egy közönséges kenyérnek, az istenítése és imádása miatt.

Az Úr Jézus azt mondotta önmagáról, hogy jövetelének célja tanúbizonyságot tenni az igazságról. Feltételezhető-e, hogy halála előestéjén ünnepélyesen kimondott szavai valótlanúságot tartalmazzanak? Hisz ez esetben az egész kereszténység nem volna egyéb csalódásnál és lelki sötétségben való tapogatózásnál.

Krisztus mondotta: „Ez az én testem, ez az én vérem”, nekünk hinnünk kell, mert az Ő szava szent és igaz, ő nem csalhat, sem nem csalatkozhatik!

Az apostolok hite

Jézus az Oltáriszentségben, ez volt az apostolok hite. Erről félremagyarázhatatlan tanúbizonyságot ad Szent Pál apostol: „Én az Úrtól vettem, amit át is adtam nektek: hogy Jézus, mely éjjel elárultaték, vevé a kenyeret és mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely értetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképp a kelyhet is... Aki méltatlanul eszi a kenyeret vagy issza az Úr kelyhet, vétkezik az Úr teste és vére ellen. Tehát vizsgálja meg magát az ember és úgy egyék ebből a kenyérből és igyék ebből a kehelyből; mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét.” Szent Pál apostol szavaiból tehát világos, hogy az apostolok hitték a kenyérnek és a bornak Jézus testévé való átváltoztatását. Minden kételkedés nélkül hitték, hogy mikor Jézus azt mondotta: Ez az én testem, ez az én vérem, hogy a kenyér valósággal Jézus testévé változott.

Társadalmi életünk egymáshoz való viszonya az igazmondáson alapszik. Ha valakivel beszélünk, kételkedés nélkül hiszünk szavainak, az elbeszélőt igazmondónak tartjuk, bár nem vagyunk meggyőződve az elmondottak valódiságáról. Ha hiszünk mindenkor tévedhető ember kijelentéseinek, annál inkább kötelességünk hinni a csalatkozhatatlan isteni kinyilatkoztatásokat. Így voltak az apostolok is, amint kitűnik ez Szent Pál apostolnak az Oltáriszentségről szóló tanításából. A kételkedés semmi nyoma. Szent Pál apostol szavaiból világosan látható, hogy nagyon is megkülönbözteti a szentáldozásban vett kenyeret és bort más közönséges kenyértől és bortól annyira, hogy minden félreértés elkerülése végett határozottan kijelenti: „Aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét.” Tehát félremagyarázhatatlanul tanítja, hogy a szentáldozásban nyújtott kenyér Jézus teste és meg kell különböztetni más kenyértől.

Ha nem a valóságos jelenlét lett volna az apostolok hite, akkor Szent Pálnak az úrvacsoráról szóló oktatását egészen másképp kellett volna előadnia és kijelentenie, hogy a kenyérnek tiszteletlen vétele nem azonos Krisztus súlyos megsértésével. Azonkívül sejtetnie kellett volna a korintuszi híveivel, kiknek levelét írta, hogy nem Krisztus valóságos testéről és véréről van szó. Ámde Szent Pál szavai oly világosak, hogy erre sehogy sem lehet következtetni.

A jelképes magyarázatot megdönti az a körülmény is, hogy Szent Pál szavainak jelképes értelmét a XVI. századig élő nagynevű hittudósok közül egy sem olvasta ki leveleiből. Zwingli nevű pap volt a jelképes magyarázat kieszelője. Nézetét azután magukévá tették a

különböző szekták alapítói, akik külön-külön egymásnak ellenmondó véleményt alkottak maguknak az úrvacsoráról.

Ha valaki minden előítéllettől és befolyástól menten, elfogulatlanul keresi Szent Pál szavai helyes értelmét, őszintén és igazságosan akar véleményt mondani, lehetetlen, ha saját józan ítéletére támaszkodik s nem mások előzetes téves véleményeire, hogy jelképes vételt magyarázzon ki magának. Egyszerűen ráfogni, hogy Szent Pál nem úgy értette, ahogy tanította, ez nem egyéb az igazság arcucsapásánál, befolyás alatt téves, elfogult vélemény igazolására.

Mindenki saját szavainak a legilletékesebb magyarázója, s azért Szent Pál apostol szavainak más magyarázatot adni senkinek sincs joga, hanem kötelessége azok értelmét úgy elfogadni, amint azt Szent Pál mondotta és az apostolok tanították.

Méltán kérdezhetjük: Kinek a magyarázata döntő, Szent Pálé vagy a XVI. évszázad után fellépett valamelyik hitújítóé? A józan ész ítélete szerint csak egy magyarázat jöhet számításba, mert az isteni igazságok örökérvényűek és elfogadásuk egyformán kötelezők minden emberre!

Szent András apostol vértanúságát az achajai papok jegyezték fel. A feljegyzések szerint Szent András így szólt: „Én naponként mutatok be áldozatot a Mindenható egy igaz Istennek, de nem a tömjén illatát, nem a tulkok húsát, hanem feláldozom a szeplőtelen Bárányt, mely minekutána feláldoztatott és az egész nép magához veszi, eleven marad.”

Világos, hogy Szent András ezt a szentmisére, az Oltáriszentség vételére és Jézus áldozatára vonatkoztatta.

Ez volt az apostolok hite, ez a mi hitünk és ez előtt minden Krisztus-hívőnek meg kell hajolnia, aki Krisztustól várja üdvösségét.

A mi hitünk

Jézus jelenléte az Oltáriszentségben, ez volt kezdettől fogva az egész egyetemes Egyház hite. A XVI-ik századig alig akadt valaki, aki ezt a tant tagadni merete volna. A XVI-ik században elszakadt felekezetek azt állítják, hogy a szentmisét és Jézus valóságos jelenlétének a tanát időközben a pápák csúszttatták be az Egyházba és meghamisították a tiszta kereszténységet. Tagadni valamit és valótlanossággal vádolni más valakit könnyű. De ha vádolnak, tessék azt be is bizonyítani, melyik pápa és mikor? Azonban ezzel a felelettel a mai napig is adósok. Gondoljuk meg: Miként volt lehetséges minden ellenmondás nélkül az egész kereszténységet ennek a hitnek elfogadására bírni? Aki csak egy kissé is elfogulatlanul ítél, be kell látnia, hogy lehetetlen azt még elképzelni is, hogy ilyen fontos hittételt egyhangúan és némán elfogadott volna az egész kereszténység, és ennek nyoma ne lenne s ne képezte volna a legélesebb viták anyagát. Sőt éppen ennek az ellenkezőjét látjuk. Ha valaki csak kétségbe is merete vonni a szentmise szentségi erejét vagy Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben, az egyháztudósok mindenkor a leghatározottabb formában az Oltáriszentség védelmére keltek.

Berengár kanonok volt az első, aki Krisztus valóságos jelenlétét és az átlényegülést tagadta. Valóságos jelenlét helyett csupán természetfeletti erőt tulajdonított a lelkek megszentelésére a megszentelt kenyérnek és bornak. Azonban tanát a halálos ágyán visszavonta.

Berengár támadása után mindjárt több zsinatot tartottak több helyen. Rómában, Párizsban, Tours-ban, Florenzben, Poitiers-ben, Bordeaux-ban s másutt. A zsinatok egyhangúlag kárhoztatták Berengárt, mint az összes keresztények hitével ellenkező tanítót.

Berengár tévtana után a pápa elrendelte, hogy az átváltozás után magasra felemeltessék a kenyér és a kehelyben a bor, hogy a hívek lássák és imádják az Oltáriszentségben jelenlevő Istenembert.

Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben a XVI-ik század tévtanítói kezdték tagadni. Luther, mikor téves utakra lépett, eleinte még Jézus valóságos jelenlétét hirdette. A frankfurtiakhoz írt levelében megbotránkozott azon, hogy követői közül akadtak olyanok, akik Jézus valóságos jelenlétét tagadják az Oltáriszentségben s azért figyelmeztette követőit, hogy óvakodjanak, mint a megtestesült ördögöktől, azoktól a gonosz és megátalkodott prédikátoroktól, akik tagadják Jézus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben. Ugyancsak a zwinglianusokat és a szakramentáriusokat, kik tagadják Jézus jelenlétét, eretnekeknek és az Egyháztól elválasztott tagoknak nevezi. A strassburgiakhoz írt levelében az Oltáriszentségre vonatkozólag azt mondja, hogy fogva érzi magát. Majd kijelenti, hogy Jézus jelenlétének tagadása által a legnagyobb csapást mérhetné a pápaságra (gröszten Puff), azonban kötve van, nincs menekvés, mert az evangélium szövege nagyon is világos és szembeszökő, úgyhogy nem lehet egykönnyen megdönteni. 1507. május 2-án azt írja a szentmiseről, hogy buzgósággal és áhítattal végezte, remegett attól, hogy a mise szertartása közben halálos bünt követ el. 1538-ban: „Ha valaki 20 évvel ezelőtt el akarta volna venni a misét, birokra mentem volna vele.” (Lauterbach Tagebuch 24.)

Az Egyháztól való szakadás maga után vonja egyik tévedést a másik után. Így később Lutherben is megingott Jézus valóságos jelenlétében való hit. A pápa iránti gyűlöletből, nehogy egyet higgyen a pápával, ebbéli véleményét megváltoztatta; azt tanította, hogy a kenyér és bor nem változik át lényegileg, hanem vételkor benne, vele, körülötte vagy alatta van Krisztus teste és vére, de csak a vétel pillanatában. Amit Krisztusnak mindenütt jelenvalóságából magyarázott: amint mindenütt jelen van Krisztus, úgy jelen van bizonyly az úrvacsorai kenyérben.¹

Általában az összes protestáns felekezetek az Oltáriszentséget, mint úrvacsorát és lelki táplálékot elfogadják, de tagadják a kenyérnek és a bornak átlényegülését és a szentmise áldozatot, mint áldozati cselekményt.

Sztehlo: Evangéliumi keresztyén vallástan szerint: „Luther Márton előtt két dolog birt csak bizonyító erővel: a szentírás és a józan ész és épp azért azt tanította: és azt valljuk mi is, hogy a kenyér a papi áldás által nem változik át, mert mi ezután is kenyeret látunk és ízlelünk, tehát az átváltozás ellenkezik a józan ésszel.” A misére vonatkozólag pedig: „Mi nem tartunk misét... A mise ellen legtöbbet harcolt Luther, mint a legnagyobb visszaélés ellen.” Mennyire harcolt, lássuk az erre vonatkozó kijelentéseit: „Az én hivatásom mindenkit figyelmeztetni, hogy a mise istentelenségét éppúgy, mint magát az ördögöt kerülje és átkozza.”² „Elvetem és elítélem... azt tartom, hogy a mise minden becstelenséget felülmúl... s bűneimnek érzem, hogy oly jámbor szerzetes voltam és hogy 15 éven át annyi misével borzasztó módon megbántottam a szeretett Uramat.”³ „Állhatatos kitartással megállapítjuk, hogy a misét használni és fenntartani akár mint áldozatot, akár mint papi ténykedést, nem más, mint Krisztust megtagadni és megtaposni az Ő papságát parancsaival egyetemben.”⁴ „Nincs ok sokat vitázni az úrfelmutatásnak gyalázatos bálványimádásáról, mellyel a szentséget felemelik és a népnek mutatják.”⁵ 1522-ben VIII. Henrik ellen írt röpiratában ezeket mondja: „Ha sikerül nekem a misét megszüntetni, akkor hiszem, hogy teljes győzelmet arattam a pápaság felett... Ha összeomlik a mise szentségtörő átkozott szokása, akkor össze kell omlania mindennek.” „Nincs nyelv, amely el tudná mondani, se szív, amely

¹ Luther: De Coena Domini.

² Luther: De abominatione missae.

³ Luther: De Coena Domini.

⁴ Luther: De abroganga missa privata.

⁵ Luther: De Collq. Mens titulo de Sacr. Alt.

felfogni képes volna a mise utálatosságát. Igazán nem lehetne csodálni, ha az Úristen a mise miatt elpusztította volna a világot, mint ahogyan kétségtelenül el is fogja pusztítani.”⁶

Ha Lutherre hivatkozva tagadják a szentmise szentségi jellegét és a papi lelki hatalmat, akkor szinte érthetetlen, hogy iskoláikban tanított hittankönyvekben miként állíthatják: „Valljuk, hogy a megáldott kenyérben és borban vele és alatta láthatatlanul jelen van Krisztus valóságos teste és vére.”

Ha a lényegi valóságot tagadják, akkor felvethetjük azt a kérdést: Honnan veszik a jogot, a merészséget erre az állításra? Ha nincs lényegileg jelen, hát akkor mi van, vagy mi marad a megáldott kenyérben? Hol van Jézus teste a vétel előtt? Hol vételkor, miként lesz jelen a vétel pillanatában a szentséghez járuló hite által, ha a kenyér nem lényegül át testté? Testet látni kell, Jézus rendelése szerint enni kell. Jelet, megemlékezést lelkiképp, vagy hit szerint enni nem lehet. Jézus előbb mondotta: „Ez az én testem” és csak azután nyújtotta tanítványainak, hogy egyék. Amikor átadta nekik, a kenyér már az Ő teste volt.

Krisztus Urunk az utolsó vacsorán nyíltan, határozottan, félreérthetetlenül kijelentette tanítványainak: „Ez az én testem, ez az én vérem.” A tanítványok az Ő testét és az Ő vérért vették magukhoz és ezt cselekedtek az Ő emlékezetére. Krisztus Urunk nem azt mondotta, hogy Ő a kenyér és a bor körül, alul, benne van, hanem ez a kenyér, melyet kezemben láttok, „az én testem”, ez a bor, amelyet nyújtok felétek, „ez az én vérem”. Krisztus szavai Istenember szavai, aki életét adta bizonyásgul az Atyának az emberiség megváltására. Luther Márton bűnös, esendő, gyenge ember volt, hogy meri állítani azt, hogy Krisztus szava ellenére neki, aki 16 évszázad múltán élt egy lelkileg meghasonlott, egy erkölcsileg eldurvult, vallásilag tudatlan korban s neki lenne igaza? Honnan veszi a küldetést, honnan a merészséget bármely hitújító, hogy az isteni Mester nyílt, határozott, világos, ésszerű kijelentései ellenére azt állítani, hogy Krisztus csak emlékként, jelként akarta hagyni itt testét és vérért?

Van-e józan ember, aki nem látná be, hogy Krisztus szavai vagy tényt jelentettek ki, vagy félreértést tartalmaztak. Ha Krisztus Isten, akkor szavai igazságot, megdönthetetlen, félremagyarázhatatlan kinyilatkoztatások, melyek felette vannak a korlátolt emberi ész méretein, emberi magyarázatra nem szorulnak. Akkor: „Ez az én testem, ez az én vérem” szavak valóban azt jelentik, hogy a kenyér az Ő testévé, a bor az Ő vérévé változik lényegileg a kenyér és a bor színének érintetlenségében. Itt nincs magyarázat, emberi kicsinykedés, korlátoltságra való oktatás, hanem itt hit van, az ember hite az ő Istenében.

„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” szavai azt parancsolják, hogy az Ő szavaival az Ő emlékezetére a világ végezetéig az Ő tanítványai kezében átváltozzék a kenyér és a bor az Ő testévé és vérévé az emberek üdvösségére. Ez magyarázatra, szörszálhasogatásra, emberi kiagyálásra nem szorul. Az Ő tanítványai egyedül és megcáfolhatatlanul, szakadatlan sorrendben a pápa, a püspökök és az általuk felszentelt papok. Ez történelmi tény, valóság, itt és ebben bizonyításra nincs szükség. Ezért az Ő tanítványai és nem az egyházirend szentségét megtagadó emberek tanítványai kezében, az Ő szavaira és nem az emberek magyarázkodására változik át a kenyér és a bor az Ő testévé és vérévé.

Ez a józan, ésszerű gondolkodás követelménye, a hamisítatlan hit, az apostoli hit, a meg nem fertőzött hit bátor, nyílt, fenséges és fölényes vallomása.

Ez Krisztus tanítása, a mi diadalmas hitünk vallomása.

⁶ Luther: Collq. Bindseil I. 122. l.

Mit mondanak az emberek tanítványai?

Egy ilyen hittankönyv egyik kérdése: „Ez az én testem. Ez az én vérem, hogy kell értelmezni?” Felelet: „Nem szó szerint, mintha a kenyér Krisztus valóságos testévé változnék át az utolsó vacsorán; hanem csak hasonlat szerint, vagyis, hogy a kenyér jelenti a Krisztus testét, a bor pedig jelenti az Ő vérét.”⁷ Egy másik az úrvacsorára vonatkozólag azt mondja: „A reformátusok azt tanítják, hogy az Úr szavait nem szó szerint kell venni.”⁸ Honnét tudják, hogy nem szó szerint kell venni Krisztus szavait? Talán Krisztus Urunk az ő számukra külön kinyilatkoztatta ezt? De ha kinyilatkoztatta ezt, a szerzőknek megcáfolhatatlanul be is kell bizonyítani.

Jézusnak semmisen feküdt annyira szívéen, mint tanításának fennmaradása minden benne hívő lélek számára. Kötelessége volt tehát világosan beszélni úgy az ígéretnél, mint a rendelésnél, hogy az Ő végrendelkezése minden tévedéstől megóvassék. Ha pedig az Úr Jézus képletes vagy jellegzetes értelmet akart volna adni szavainak, amint az Egyháztól elszakadt felekezetek vallják és nem szó szerint értette: „Az én testem valóban étel, az én vérem valóban ital”. – „Ez az én testem, mely értetek adatik...”, akkor Jézus ebben a legfontosabb kérdésben bizonytalanságban hagyott volna bennünket. Ő azonban az Út, aki határozottan kijelölte tanítványainak az irányt. Nyíltan és világosan kellett beszélnie az egyszerű halász lelkekhez, tanítványaihoz, akik pontosan megértették szavait, amikor eljött a Szentlélek és az Ő igazságaiért, az Ő tanításáért vértanúi halált szenvedtek. Hittek Benne, mert Ő volt az Igazság. Ha pedig Ő az Igazság és mindig félreérthetetlenül igazságot mondott, akkor senki fiának nincs joga az Ő szavait másképp magyarázni 16 század múltán, mert aki másképp magyarázza, az tagadásba veszi Krisztus igazmondását, aki pedig ezt megcselekszi „annak jobb lett volna meg nem születnie.”

Egy másik könyvben ezt olvassuk: „téves tanítás az, mely vallja, hogy az úrvacsorai kenyér és bor semmiben sem különbözik más kenyértől és bortól. Igenis különbözik úgy, mint a nemzeti zászló minden más vászontól. Az úrvacsorai kenyér és bor szent jegyek, Jézus megtöretett testének és kiontott vérének jelvényei.”⁹ A Biblia egyetlen egy sora sem beszél ilyen jegyek- és jelvényekről.

Egyik hitújító tanítja: „Az úrvacsora a Krisztus testéből a hívek lelkébe folyó isteni erőnek a jele és záloga, de az égben van jelen. Ezen a módon lelkileg csak a predesztinált fogadja az úrvacsorában Krisztus testét, míg az üdvösségre nem predesztinált csak kenyeret és bort fogad minden lelki hatás nélkül.”¹⁰ Világosan tagadja Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben, azt csak jelnek tartja. Szerinte Jézus csak az égben van jelen (Luther szerint Jézus mindenütt jelen van). Ha csak ott van jelen és az úrvacsora nem egyéb, mint jel, miként lehet testének és vérének vételéről beszélni? Vagy honnét tudja, hogy a predesztinált Jézus testét, a nem predesztinált csak kenyeret vesz? Talán Istentől külön kinyilatkoztatásban részesült? Ezt még a legfanatikusabb híve sem meri állítani. Ha más magyarázat szerint az „úrvacsorában nem Krisztus teste van jelen, hanem maga a Krisztus”.¹¹ Mivel tudják bizonyítani, amikor az Úr Jézus azt mondja a kenyér felett: „Ez az én testem?”

Egy másik az úrvacsorára vonatkozólag így nyilatkozik: „Azon helytől, hol az úrvacsorát ünnepeljük, oly messze van Krisztus teste, mint az ég a földtől.”¹²

⁷ Hamar: Keresztyén vallás.

⁸ Galambos: Ref. Dogm. 258. l.

⁹ Forgács: Konfirmációs Káté.

¹⁰ Kálvin.

¹¹ Bereczky Albert: Van-e út Istenhez? Előadások Kálvin intézményéről.

¹² Bera: Epist 5. volum. III. Tract. Theol. 204. l.

Az anglikánusoknak pedig a nagy reformátor Erzsébet királynő, mindenkinek tetszésére bízta, mit higgyen az úrvacsoráról. Az unitáriusok szerint az úrvacsora Krisztus halálára emlékeztető szertartás.

Rasperger 1577-ben már 200 egymástól különböző vélemény magyarázatát állította össze, mit tartanak a hitújítás századában támadt felekezetek az Oltáriszentségről.

Általában az Egyháztól elszakadt felekezetek mind tagadják Jézus valóságos lényegi jelenlétét az Oltáriszentségben s egymástól különböző módon iparkodnak azt felekezetük megalapítójának véleménye szerint magyarázni. A mai felekezeti tanítás egymástól többé-kevésbé eltérően magyarázó jelképes jelenléteket és lelkivételt enged meg.

Méltán kérdezhetjük: Nem szájalmas-e csak hallani is egy hittételről egymásnak ily ellenmondó véleményeket?

Ugyan kinek van igaza? Jézus Krisztusnak-e, aki azt mondotta: „A kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem” „Vegyétek és egyétek, ez az én testem.” Vagy annak, aki szerint a vétel pillanatában alatta vagy körülötte, vagy benne lesz Jézus teste; vagy aki azt tanította, hogy a kenyér csak jelenti Krisztus testét, vagy aki az úrvacsorában csak jelképező étkezést hirdetett, vagy az anglikánusok szerint mindenki szabadon követheti tetszésszerű véleményét?

Lehetséges-e, hogy Krisztus szavai 16 évszázadon át igazak voltak és az Oltáriszentségről szóló egységes tan a hitújítás századától, mely magának az egyedül felvilágosult, józan, ésszerű kiváltságokat adományozta a különböző hitújítók véleménye szerint változik? És az Úr Jézus szavai a szerint és azóta legyenek a XVI. század elgondolásaiban igazak, amióta valamely ősök hűtlen lett az ősi hithez, vagy kényszerrel és csellel, „cujus regio, ejus religio”, kié a föld, azé a vallás elvén elszakították az Egyháztól? Ki az a gondolkodó és elfogulatlan ember, aki elhiszi azt, hogy a krisztusi igazságok a hitújítási mozgalmak óta, ma már több száz keresztény felekezetre porlók véleménye szerint egyiknek így, a másikkal amúgy igazak? Erre az embernek valóban ésszerű feleletet s elfogadható magyarázatot adni a felekezetek nem tudnak.

A felekezetek nagyobb részt az úrvacsorát szentségnek tartják, bár véleményeik különbözők, de a szentmisét valamennyien elvetik s azt bálványimádásnak tekintik.

Luthernek az erre vonatkozó véleményét főntebb említettem. A heidelbergi káté 80-ik kérdésére hivatkozik Rácz középiskolák számára írt régebbi kiadású könyvében, mely szerint „a mise áldozat alapjában nem más, mint megtagadása Krisztus egyetlen áldozatának és szenvedésének és kárhozatos bálványimádás.”

Az angol királyok 1910-ig, tehát évszázadokon át királyi esküjükben ünnepiesen kijelentették, hogy a mise babonás és bálványimádó ténykedés. Mikor 1928-ban Sydneyben tartották az Eucharisztikus Kongresszust, az anglikánusok tiltakoztak ez ellen, mert az angol alkotmány szerint „babonás aktus”.

Az Eucharisztikus Kongresszus előtt a Ref. Híradó melléklete röpiratot adott ki, amelyben felhívja református testvéreit, hogy nem vehetnek részt az Eucharisztikus Kongresszuson és idézi a Heidelbergi Kátéból: „A mise kárhozatos bálványimádás.” Továbbá, hogy a „református hívőre nézve bálványimádás és éretlen pogánykodás” lenne az azon való részvétel.

Egy nálunk elterjedt könyv szerint a pápák „a misét... beopták az Egyház életébe, Istent, a Krisztus által hirdetett Istentől eltérő Istent, állítottak az emberek szeme elé.” Továbbá: „1215-ben kimondták, hogy a papi áldás következtében az ostya és bor a Krisztus valóságos testévé és vérévé változik. Ez által ... az egyház új pogányos bálványt kapott: elkezdtek

Krisztus testét és véréét imádni.”¹³ Mégis azt írja: „Mi azt tanítjuk, hogy a kenyér és a bor alatt Krisztus valóságos teste és vére adatik a híveknek.”¹⁴

Ha tanításuk szerint „Krisztus valóságos teste és vére adatik a híveknek” és „az igazán hívő, a Krisztus valóságos testét és véréét veszi”, miként kárhoztathatják Krisztus imádását az Oltáriszentségben és nevezhetik „új pogányos bálvány”-nak? És miért sürgetik: „És egyetlen evangélikus se akadjon, aki ne venné az úrvacsorában Krisztus szent testét és véréét.”¹⁵

Világosan láthatjuk tehát, hogy bennünket katolikusokat az Egyháztól erőszakosan elszakított felekezetek nagy része nyilvánosan, írásaikban és tanításaikban bálványimádással vádolnak, amikor valljuk, hogy Jézus valósággal jelen van az Oltáriszentségben és az ott jelenlevő Jézus iránt kimutatjuk hódoló imádásunkat. Épp ezért nekünk jogunk és kötelességünk a katolikus tant megvédelmezni, a bálványimádás vádját nemcsak visszautasítanunk, hanem tudnunk kell azt vissza is fordítanunk.

Ha a papi áldás következtében megáldott kenyér „pogányos bálványimádás”, akkor hittankönyvekben miért tanítják: „az úrvacsorával élők a megáldott kenyérben és borban Krisztus valóságos testét és véréét veszik.”¹⁶ A „pogányos bálványimádás” vádjai a tudatlanság kiáltó példái. Ha azok, akik a pogány bálványimádással vádolnak bennünket, ha éretlen gyermekek állításaik helyett fáradságot vennének maguknak és áttanulmányoznák a katolikus dogmatikát, belátnák, hogy a katolikus vallásban nincs új pogányos bálvány, hanem magasztos áldozatbemutató, mely 16 évszázadig érintetlenül állott és érintetlen fenségében áll ma is 400 millió ember hitében. Ne törődjenek a vádlók azzal, hogy mit imádunk, mit hiszünk mi és ne vezessék félre tudatosan feleiket az Oltáriszentségről szóló tan téves beállításával az önmaguknak ellenmondó állításaikkal. A katolikus Egyház Krisztus tanítását őrzi az apostolok hitében és nem szorul kis emberi eltévelyegésekre és magyarázatokra. Az új pogányos bálvány nem a katolikus Egyházban van, hanem ott, ahol a legelütőbb és Krisztus szavaival szöges ellentétben álló emberi vélemények állanak az emberi tanítások középpontjában. Ezt vegye tudomásul mindenki, aki a katolikus Egyház tanításaiba hallomások útján és avatlan kézzel és gyermeki mesékkel nyúl.

Lelki hatalom és szentségi jelleg

A felekezetek tanításai szerint az úrvacsora szentség és más kenyértől megkülönböztető jel, Jézus halálának megemlékezése, vagy pedig vele, benne és alatta van Krisztus. Bár a felekezeti vélemények különbözők, de mind emellett valamennyien a közönséges kenyértől megkülönböztetik, és szentségi, természetfeletti jelleget tulajdonítanak az úrvacsorának. Azonban ahhoz, hogy az a közönséges kenyér bármilyen formában is szentségi jelleggé, vagy jellé, Krisztus halálának emlékévé legyen, vagy alatta, vele, vagy benne láthatatlan módon megjelenjék Jézus valóságos teste, ehhez lelki hatalom szükséges. Kell isteni hatalommal felruházott embereknek lenniük, akik azt a kenyeret bármi formában szentségi jellé tegyék s így lényegileg elválasszák más közönséges kenyértől. Ámde a katolikus Egyházon kívül nem ismerik az egyházi rend szentségét, sem a lelki hatalmat. Sarkalatos tanításuk szerint a megkeresztelt és a pap közt nincs különbség. „A papi rend nem szentség, hanem hivatal. Az egyházi rend szentségét Krisztus egyháza nem ismeri, a pápa egyháza találta ki. Az egyházi rend szentsége a legszebb fondorlat volt s ma is, azon csalárdságok általános

¹³ Kapi Béla: Az én vallásom a Krisztus vallása.

¹⁴ Uo.

¹⁵ Scholtz: Eucharisztikus Kongresszusról.

¹⁶ Bereczky Sándor: Keresztény vallás és erkölcsan.

megszilárdítására, amelyek eddig is és ezután is történni fognak.”¹⁷ „Én nem azt mondom, amit a pápisták. Sem angyal, sőt Mária sem változtathatja át a kenyeret és a bort Krisztus testévé, vérévé.”¹⁸ „Az újszövetségben a pap úgy születik és nem szenteléssel válik azzá, nem lehet valakit pappá szentelni csak papnak teremteni. Születik pedig pappá valaki nem testileg, hanem lelkileg a vízből az újjászületés fürdőjében, a keresztségben, minden egyes keresztyén így egyben pap is és minden pap is keresztyén és átkozott legyen, aki más papról beszél, mint aki egyben keresztyén.”¹⁹ „Az összes megkeresztelték dicsekedhetnek azzal, hogy papok és püspökök.”²⁰

Így beszélnek az Egyház ellenségei, a püspököket bálványoknak, a föld terheinek, gyilkosoknak, Antikrisztus apostolainak nevezik az evangélium kiirtására s világosan kijelentik, hogy a püspökök nem Isten rendeléséből, hanem tévedésből, a sátán csábítása és az emberek hagyományából lettek. Minden kétséget kizárva a sátán hírnökei és helyettesei.”²¹

Az összes egyházi rendeket gúny tárgyává teszik és elvetik. „Az egész pápista papság nemcsak valódi isteni szolgálat durva megszenteltetésére, hanem oly átkozott gyalázására Krisztusnak, hogy a pápista pap, míg ezt a tisztséget el nem veti, Krisztus szolgája nem lehet.”²²

„Újszövetség értelmében papi tisztség egyetlen egy van, magának Jézusnak papi tisztsége, az Ő követői ellenben mind papok, éppen azért nincs külön papi tisztség, hanem egyetlen papság.”²³ E tan szerint minden megkeresztelt egyszersmind pap. Tehát külön papságra nincs szükség, akkor miért gyakorolnak kizárólagosan egyesek papi ténykedéseket, ha kivétel nélkül – állításuk szerint – mindenki jogosult erre? Hivatalosan ők is elítélik a lelkészbeiktatás helyett papszentelés, püspökszentelés kifejezések használatát, amelyek az ő sarkalatos vallási felfogásuknak ellentmondanak.²⁴

A lelki hatalom protestáns felfogás szerint tulajdonképp a községet, a gyülekezetet illeti, melyet az egyháztanácsra ruház át. Az egyháztanács, a presbiterek pedig e hatalom gyakorlását az általuk megválasztott egyénre bizzák, akit ezáltal lelkésznek nyilvánítanak. Emellett nyitva hagyja azt a lehetőséget, hogy a „presbiterek”, (az egyháztanács tagjai), éppúgy a pásztorai a nyájnak, mint a lelkészek.²⁵

„Isten nem alkotott külön papi rendet, nem is adott senkinek olyan hatalmat, mellyel az ostyát Krisztus testévé tudná átváltoztatni.”²⁶ „Mi más a pápai hatalom, mint a bűnnek és a gonoszságnak tanítása és szaporítása, mint a lelkek elkárkoztatása.”²⁷

Ha nincs semmi lelkihatalom, ki emelheti és mi jögen a kenyeret bármily formában szentségi jelleggé? Honnan meríti az egyháztanács azt a hatalmat, hogy választás útján isteni ténykedések gyakorlására megbízatást adhasson?

Itt felvethetjük azt a kérdést, hogy az úrvacsora vétele alkalmával a kenyér előtt végzett imának az ereje milyen isteni hatalomnál fogva teszi különböztetővé azt a kenyeret más kenyértől és e kenyér vétele által miként nyerhető a lelkész kijelentésére bűnbocsánat? Vagy miként lehet minden lelki hatalom nélkül egy közönséges kenyér vétele által teljes szívvel áldani és dicsérni a bűnbocsátó kegyelmet és hálát adni a gazdag lelki táplálékért? Ha nincs

¹⁷ Luther: In Capt Babylon. cap. de ordine.

¹⁸ Luther: De missa angulari.

¹⁹ Luther: De influendis Ministris Ecclesiae.

²⁰ Luther: Tom. I. Jen. Germ. fol. 321.

²¹ Adversus falso nominatum ordinem Episcoporum.

²² Calvin: lib. 4. Inst. Cap. XIX.

²³ Bereczky Albert: Van-e út Istenhez? Előadások Kálvin intézményeiről.

²⁴ Galambos: Ref. Dogm. 19.

²⁵ Uo.

²⁶ Kapi B.: Az én vallásom a Krisztus vallása.

²⁷ Uo.

lelki hatalom, akkor az az úrvacsorai kenyér nem is különbözhet más közönséges kenyértől. És, ha mégis megkülönböztetik, áhítattal veszik magukhoz, vétel előtt bűnbánólag előtte imádkoznak, s utána hálát adnak, ez annyit jelent, mint hinni, hogy minden lelki hatalom nélkül „a Krisztussal való egyesülést az úrvacsorában s vétele által bűnbocsánatot, életet és üdvösséget lehet nyerni.”²⁸ Ugyan mi ez? Semmi egyéb, mint tiszteletadás egy oly kenyérnek, mely azt meg nem illeti. Világos tehát, hogy természetfeletti jelleget tulajdonítanak az úrvacsorai kenyérnek. Vallásaik szerint az úrvacsorára vonatkozólag bár különbözők a véleményeik, de mégis az úrvacsorát szent dolognak tekintik és valami módon Krisztussal való egyesülést vélnek az úrvacsora vétele által. Az egyik vallja, hogy valóban magával Krisztussal egyesül, a másik csupán lelki egyesülést enged meg, a harmadik tagadja Krisztus testének a jelenlétét, de hiszi, hogy titokzatos módon Krisztus jelenik meg, ismét mások azt tartják, hogy az úrvacsorai kenyérben valahol a jegy alatt, vagy felett, de ott van láthatatlanul Krisztus teste, vagy más felekezeti nézetek szerint az úrvacsorai kenyér által Krisztus csupán jótéteményeit érezteti velünk, vagy egyesek hite szerint az úrvacsora nem egyéb, mint Krisztus haláláról való kegyeletes megemlékezés stb.

Mindazok, akik tagadják Krisztus valóságos jelenlétét, szertartásaik szerint mégis valamennyien hódoló és megkülönböztető tisztelettel közelednek az úrvacsorai kenyér vételéhez. Kérdezhetjük mi módon és minő erőnél fogva lesz a kenyér megkülönböztetővé más kenyértől és tiszteletreméltóvá, amikor azok, akik bár az úrvacsorában szentséget látnak, tagadják a lelki hatalmat és vallják, hogy „Krisztus nem alkotott külön papi rendet” sem „nem adott senkinek oly hatalmat, hogy az ostyát Krisztus testévé tudná átváltoztatni.” Jóllehet mélységes tisztelettel és bűnbánó lélekkel járulnak az úrvacsorai kenyérhez, mely semmiben sem különbözik más közönséges kenyértől s emellett mégis bennünket vádolnak bálványimádással. Ezzel önmaguknak mondanak ellent. E vádat méltán azok ellen fordíthatjuk, akik bennünket bálványimádással illetnek. Mi hiszünk a papi rendnek Krisztustól nyert erejében s azért valljuk, hogy a kenyér a szentmisében Krisztus valóságos testévé változik.

A lelki hatalom tagadását megcáfolják a már az V-ik században az Egyháztól elvált szakadárok, akik még ma is éppúgy szentségnek tartják az egyházirendet és papokat szentelnek, illetve a szentmise áldozatot bemutatják, mint a katolikusok. Józan gondolkodású ember nem fogja feltételezni, hogy a szakadárok a lelki hatalom gyakorlását és az egyházirend szentségét a gyűlölt katolikus Egyháztól vették volna át.

Ha nincs isteni rendelésű papság, akkor nincs lelki hatalom s enélkül sehogy sem magyarázható meg, miként lehet a kenyeret szentségi erőre emelni? Ebben az értelemben, ilyen vallási felfogás mellett, ki-ki önmagát is részesítheti az úrvacsora vételében, amint részesíti magát a felszentelt katolikus pap a szentmisében.

A papi rend és a lelki hatalom tagadásával szemben csakis ez az ésszerű következtetés helyes. Így tehát csak vak tévedés vagy gyűlölködő rosszakarat vádolhatja a katolikusokat azzal, hogy a szentmise áldozat és az Oltáriszentség imádása új pogányos bálványimádás.

Bármily macacssággal is tagadták a hitújítók a lelki hatalmat és Krisztus jelenlétét az Oltáriszentségben, bármint minősítik is a szentmisét pogányos bálványimádásnak ma is, Krisztus tanításának és rendelésének igazságát nem érintheti az emberi eltévelyedés és agyarkodás. A hitújítás apostolai szembehelyezkedtek minden lelki hatalommal és e felfogásuk ellenére ott, ahol ellenállásra találtak, mégis megtartották a nép megtévesztésére, az isteni tisztelet látszatára a misét, az egyházi ruhákat és egyéb külső szertartásokat, így azt hittették el a néppel, hogy tulajdonképpen nem is az ősi hit elhagyásáról van szó. Ehhez járult a fejedelmek és főurak a cujus regio, ejus religio, kié a föld, azé a vallás elvének

---

²⁸ Mesterházy: Konfirmációs Káté.

érvényesítése a védtelen nép szempontjából. A megtévesztő furfang és az urasági erőszak együttes ereje tudta csak az ősi hitéhez ragaszkodó népet meggyőződésében megingatni, és erőszakkal s csellel előmozdítani az Egyháztól való teljes elszakadást. A katolikus papok száműzetése révén a vezető és védő nélkül maradt nép így csak könnyed játékszer volt a hatalom birtokosainak kezében.

Luther, amint láttuk, engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetett a szentmise iránt. 1522-ben VIII. Henrik ellen írt röpiratában „szentségtörő és átkozott szokás”-nak nevezi a szentmisét, mégis azon volt, hogy az egyszerű emberek ne vegyék észre a változást, amit világosan ki is jelent „Von beider Gestalt des Sacraments” című könyvében, mikor azt írja: „Hála Istennek, a mi templomaink úgy vannak berendezve, hogy a laikus – legyen az lengyel, vagy spanyol – ha prédikációinkat nem is érti, hanem csak misénket... azt fogja mondani, hogy igazi pápista templomban van, mert semmi különbség nincs köztük és köztünk.” Wittenbergben 1543-ban küszöbölték ki végleg a misét.²⁹ Vasvármegyei Sárovarott még 1551-ben is megünnepelték az Úrnapját.³⁰ A felvidéki városok, mint Besztercebánya, Késmárk protestáns gyülekezeteiben még 1590-ben is megvolt a mise.³¹

És így volt ez évtizedeken át úgyszólván minden országban, mert a nép ragaszkodott a szentmiséhez s hitte Jézus jelenlétét az Oltáriszentségben. Azonban fokozatosan megszüntettek mindent. S csodálatos, azért még ma is akadnak protestánsok, akiket az a téves vélemény tart fogva, hogy náluk is van lelki-papi hatalom és Jézus valóságos testévé változtatják a kenyeret, mert a nép lelkében mélyen gyökeredzik a krisztusi rendelésen alapuló lelki hatalom tudata a papszentelés által.

Az Egyháztól elszakadt felekezetek az úrvacsoráról szóló felfogásuk igazát azzal próbálkoznak igazolni az Egyház tanításával szemben – amint ez tankönyveikből kitűnik –, hogy a katolikus értelemben vett átlényegülés lehetetlen, mert az átlényegülés után látni kellene a kenyér átváltozását élő testté, hússá és a bor átváltozását valóságos vérré.

Az ilyen éretlen érveléssel el lehet hitetni a nem gondolkodó gyermekekkel és az Egyház tanát nem ismerő egyszerű néppel, hogy az Oltáriszentség új pogányos bálvány, de gondolkodó emberrel nem. Ugyanis, ha valóban élő testté változna át a kenyér és a bor vérré, akkor Krisztus parancsa szerint ki venné magához az eleven húst és a folyó vért, amikor természetünk undorodik az emberi hús és vér vételétől.

Az ellenvetésre azt is válaszolhatjuk, ha csak abban az esetben fogadnák el az átlényegülés tanát, ha a kenyér külső színe helyett valóságos testet és vért látnának, akkor miként magyarázhatják Krisztus jelenlétét az úrvacsora vételekor alatta, benne, vagy vele, ha nem látják Krisztust?

A jelképes felfogást vallók szintén tagadják az átlényegülést, mert a megáldott kenyér továbbra is a kenyér tulajdonságait tartja meg. Ezeknek – mellőzve az állagra vonatkozó fejtegetést – azt felelhetjük: Miként lehetséges, hogy „a megtörtetett kenyér jelenti a Krisztus megtörtetett testét, a kitöltetett bor jelenti a Krisztus „kiontatott véré”; a kettő együtt jelenti az Ő halálát”, ha azokban Krisztus halálára emlékeztető semmiféle látható jelet nem észlelünk és semmiben sem különbözik más közönséges kenyértől?

Azon kívül azt is kérdezhetjük: Miként lehet az úrvacsorai kenyér Krisztus testére és vérére emlékeztető jel minden lelki hatalom nélkül? Hisz eleve elvetik a lelki hatalom lehetőségét. Ha pedig nincsen lelki hatalom, akkor ki-ki, amikor kenyeret tör és bort tölt s eközben szent áhítattal Krisztus halálára gondol a kenyér minden megkereszteltnek mindenkor Krisztus halálára megemlékeztető jel volna, viszont így nincs szükség úrvacsorai szertartásra, nem jár különleges tisztelet az úrvacsorai kenyérnek.

²⁹ Zoványi J.: A reformáció Magyarországon. (Genius kiadás.)

³⁰ Uo.

³¹ Szekfü Gy.: A XVI. század 257. l.

Azt is felelhetjük az ellenvetésre, ha Krisztus észlelhető alakban jelenne meg, megszűnne a hit érdeme. Hisszük, hogy egy Istenben három személy van, hogy Krisztus valóságos Isten, hogy egy személyben Isten és ember, hogy a keresztség által az ember a megigazulás állapotába jut, hogy Isten a világot semmiből teremtette stb....

Nekünk Krisztus valóságos jelenlétében az Oltáriszentségben hinnünk kell, mert hisszük, hogy az Úr Jézus e szavakkal: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” hatalmat adott tanítványainak a kenyérnek és bornak az Ő testévé és vérévé való átváltoztatására a világ végezetéig. Azt is valljuk, hogy Krisztus Urunktól az apostolokra átruházott hatalom a felszentelés által átszállott a püspökökre és papokra. És e hatalomnak gyakorlása kizárólagosan csak őket illeti és nem minden megkereszteltet, vagy akinek a nép választás útján erre megbízatást ad. Mi hiszünk az egyházirend szentségében és így annak erejében. Ez volt kezdettől fogva az egész egyetemes Egyház hite s a XVI-ik századig soha még gondolni sem mertek arra az Egyházban, hogy egyházirend szentsége nélkül bárki is papi lelki hatalmat gyakorolhasson. Az apostoloktól tizenhat századon át megőrzött hitet és az egyházirend szentségében a felszentelés által nyert hatalmat az újabban kiszelt felfogásokkal és a lelki hatalom tagadásával nem lehet megdönteni.

Bár nem ismerik el az egyházirend szentségi mivoltát, a papszentelés által átruházott lelki hatalom gyakorlásának jogát, mégis az ő lelkészeik is végeznek ilyet a gyülekezet megbízásából és felhatalmazásából. Az Egyháztól való elszakadást a legfőbb egyházi kormányzással való szakítás és a papi rend tagadása idézte elő. Idővel azonban ennek ellenére kénytelenek voltak belátni a papi hatalom szükségességét s ma már külsőleg papi és főpapi jogokat gyakorolnak és követelnek maguknak, anélkül, hogy valóban átruházott lelki hatalommal bírnának, s ezzel az eljárásukkal tulajdonképpen megtagadják az Egyháztól való elszakadásuk lényegét, fő okát.

Ha azonban elismerik a felsőbb egyházi kormányzat és lelki hatalom szükségességét, akkor természetesen vissza kellene térniük abba az Egyházba, amellyel éppen a lelki hatalom tagadása miatt szakítottak.

Az Ősegyház hite

Ezek után felvethetjük a kérdést: Feltehető-e, hogy Krisztus, aki az üdvösség elnyerésére szükséges, félremagyarázhatatlan és feltétlenül igaz tanítást adott az emberiségnek, annyira elhagyta volna az Egyházat, hogy az általa adott igazságok időközben részben vagy egészben elhomályosuljanak és az Egyház bálványimádásba essék és csak a XVI-ik század hitújítóit világosította volna fel, hogy miképpen kell értelmezni az Oltáriszentségről szóló tanítást?

Minden kétséget kizár, amit minden vallásújító is elismer, hogy Krisztus igaz tanítást adott. De a józan ész követelménye azt is kívánja, ha Krisztus azt akarta, hogy tanításának tisztasága a világ végezetéig fennmaradjon, akkor isteni bölcsessége és előretudása megkívánja, hogy az Oltáriszentségről szóló tanítása minden tévedéstől menten fennmaradjon, nehogy tanítása a tévelygések útvesztőibe vezesse az emberiséget és bálványimádókká tegye híveit. Ha helyt adnánk a kereszténységet felforgató hitújítók véleményeinek, tekintve azt a sok támadást, melyet XVI-ik század óta intéztek az Oltáriszentség ellen, akkor az Egyháznak már rég el kellett volna buknia.

Ha az Oltáriszentségről szóló tanban az Egyház tévedt volna, mit tartsunk akkor Krisztus ünnepélyes ígéretéről, Aki így szólt tanítóegyházához: „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig.” Továbbá: „Én kérem az Atyát és más Vigasztalót ad nektek, hogy veletek maradjon, az Igazság Lelkét.” Ha az Igazság Lelke és Krisztus mindennap, örökké, a világ végezetéig van Egyházában, akkor miként tévelyeghetett az Egyház évszázadokon át új

pogányos bálványozásban? Aki az Oltáriszentségről Egyház tanításaival ellenkező véleményt vagy tant hirdet, az kétségbe vonja Krisztus igazmondását, meghazudtolja magát Krisztust.

Szent Pál apostol az Egyházat az igazság oszlopának és erősségének nevezi. De miként nevezhetné annak, ha az Egyház letért volna a tiszta krisztusi igazságok útjáról és nem tudta volna kivédeni azt a sok támadást, melyet minden századok tévtanítói indítottak az Egyház tanítása ellen és az újabb századok hitújítói pedig a szentmise és az Oltáriszentség ellen?

Az Egyháztól elszakadt vallásalapítók és azok követői bármennyire is emberi találmánynak tekintik a szentmisét és Oltáriszentségről szóló tant, de az Egyháznak az apostoloktól és az ősegyháztól átvett hitét egyszerű tagadással nem lehet megdönteni. Ennek ellentmond a történelem és az első keresztények hite.

Constitutiones Apostolorum, Az apostoli rendeletek tárában, mely a negyedik századból maradt ránk, félremagyarázhatatlanul foglaltatik: „Püspök a megszentelt kenyeret és bort felemelte; Krisztus teste, Krisztus vére, az élet kelyhe.”

Szent Ignác (†107) az apostolok tanítványa, ki kel azok ellen, akik nem ismerik el, hogy Jézus az Oltáriszentségben jelen van, akik tartózkodnak az Oltáriszentségtől és az imádásától, mert nem vallják az Oltáriszentséget Megváltónk, Jézus Krisztus testének, mely bűneinkért szenvedett, melyet az Atya jóságával feltámasztott.”

Szent Jusztin 50 évvel később Antonius császárhoz intézett vádiratában az Oltáriszentségről írja: „Nem úgy esszük azt, mint közönséges kenyeret és italt, hanem *miként tanultuk*, hogy az Isten igéje által testté lett Krisztus, a mi Üdvözítőnk, megváltásunk végett testet és vért vett magára; *hasonlóképp tanultuk*, hogy ezen eledel, melyet az ő imádsága megáldott a testté lett Jézus teste és vére.” Az első három századon át használt szertartásos könyvekben világosan foglaltatik: „A püspök osztja ki az áldozatot, mondván: Krisztus vére az élet kelyhe, és aki issza, Ament feleljen.”

Tertullian (†222): „A test táplálkozik Krisztus testével és vérével, hogy a lélek Istennel beteljen.” „A keresztények testét Krisztus teste s vére táplálja, hogy ezzel lelkük is Istentől kövéredjenek.” Írja, hogy a hívek az Oltáriszentséget magukkal hazavitték és a fenyegető üldözésekre ezzel erősítették magukat a vértanúi halálra. A bálványimádók elleni kifakadásában gonoszságnak tartja, hogy „keresztény ember a bálványoktól jöjjön a templomba, azzal a kézzel nyúljon Krisztus teste után, mellyel az ördögnek faragott testet.” Szent Irén a II. században ír az Oltáriszentség áldozati jellegéről, és hogy az Oltáriszentséget elküldötték a vértanúhalálra ítéltnek, hogy annak vétele által megvigasztalják és megerősítsék magukat.

Origenes (†250): „Amikor az Úr testét veszitek, vigyázzatok, nehogy abból csak egy darabka is a földre essék s a megszentelt ajándékból valamicske is elhulljon.”

Alexandriai Kelemen (†211) azt mondja az Oltáriszentségben jelenlevő Krisztusról: „Én vagyok a táplálód, kenyéreként adtam magam; aki engem ízlel, a halál nem vesz erőt rajta.”

A 325-ben tartott niceai egyetemes zsinat is erről tesz bizonyosságot: „Az ezen isteni asztalon áldozatul bemutatott kenyér és kehely mellett fölfelé kell emelnünk lelkünket és a hit által az Istennek ez asztalon fekvő bárányt megismernünk, aki elveszi a világ bűneit és az áldozó papok által vérméltó módon feláldoztatik; s midőn az Ő drágalátos testét és drágalátos vérét igazán magunkhoz vesszük, szilárdan kell hinnünk, hogy Ő valódi záloga a mi feltámasztásunknak.”

Szent Ágoston a 33. zsoltár felett: „Krisztus önmagát tartá kezeiben, midőn testét odanyújtva így szólt: „Ez az én testem.” A 92. zsoltár felett: „Krisztus tulajdon testét adta nekünk üdvösségünkre eledelül. Senki sem eszi ama testet anélkül, hogy előbb ne imádná és nem az vétkezik, aki imádja, hanem az, aki nem imádja.”

Aranyszájú Szent János Máté 22. fejezet fölött tartott 82. homíliájában: „Ha Ő azt mondja: Ez az én testem, akkor távol legyen tőlünk minden kételkedés.”

Szent Cirill alexandriai patriarcha: „Krisztus testében és vérében részesedünk, Krisztus legbensőbbben egyesül velünk.”

Jeruzsálemi Szent Cirill: „Az átváltozás után ne tekints rá úgy, mint puszta kenyérré és borra; hisz ez már Krisztus teste és vére. Mert ha érzékeid ezt sugallná is, hited tegyen biztossá és szilárdá. Ne ítéld ízlésed szerint, hanem hitedből légy minden kétséget kizárva biztos benne, hogy méltó lettél Krisztus testének és vérének vételére.”

Lássuk az Ösegyház liturgiáit!

A harmadik századból származó Szent Márk szertartásos könyv reánk maradt szövege így hangzik: „Emmánuelnek, aki Istenünknek teste és vére ez igazán. Amen.” A nép pedig felelé: „Hiszem, hogy a Te egyszülött Fia a mi Urunk Istenünk és Megváltónk Jézus Krisztusnak életadó teste, melyet Szentasszonyunktól az Istenszülő mindenkor Szűz Máriától vett.” Ugyancsak a III. századtól maradt ránk az újonnan megkereszteltekhez szóló buzdítás: „Az Isten szava által megszentelt ama kenyér, melyet az oltáron láttok, Krisztus teste.”

Az örmény liturgia szerint a diakónus e szavakkal fordult az áldozókhoz: „Mi hisszük és valljuk, hogy ez Jézus Krisztus igazi teste és vére ” Erre a pap egy megszentelt kenyeret tesz az áldozó nyelvére és így szól annak a nevében: „Hiszem, hogy ez Istenfiának teste és vére, aki elveszi a világ bűneit az egész emberiség üdvösségére.”

Aranyszájú Szent Jánosról nevezett liturgia: „Átadom neked a mi Urunk és Istenünk drága szent és legtisztább testét a bűnök bocsánatára és az örök életre.”

Alexandriai liturgia: „Ez Jézus Krisztusnak, Isten Fiának igazi szent teste és igazi drága vére. Amen.”

Az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát bizonyítja, hogy a XVI-ik században a szentmiséről szóló tan ugyanúgy, amint ma hisszük, megvolt nemcsak a katolikus Egyházban, hanem az ellenséges keleti szakadár egyházakban is.

A koptok 431-ben szakadtak el az Egyháztól, a nesztoriánusok 451-ben és miséznek ma is, van egyházi rend szentségük (papszentelés), úgyszintén a később elszakadt görögöknek is. Kik mindnyájan az Egyházzal egy tant vallanak az Oltáriszentségről.

A hitújítók a keleti szakadárokat maguk részére akarták megnyerni, de épp az Oltáriszentség és a szentmiséről szóló tan miatt nem sikerült őket meghódítaniuk. Jeremiás konstantinápolyi patriarcha 1550-ben azt válaszolta nekik: „Az Egyház ítélete által el van döntve, hogy az úrvacsorában közvetlenül a megszentelés és megáldás után a kenyér Krisztus testévé és a bor annak vérévé változik a Szentlélek ereje által.”

Tehát az Egyház ellenségeinek, már az V-ik századtól kezdve az Oltáriszentségről és szentmiséről ugyanaz volt a hite, mint a katolikus Egyháznak, amit a protestánsok is elismernek. Sólyom L. Szymbolika jutalmazott pályamű, tiszántúli ref. egyházker. tulajdona, 25. l. azt írja a görögkeletiekről, hogy „az úrvacsorára nézve tökéletesen egyetértenek a római katolikusokkal.” Ha elismerik, hogy a XVI-ik század előtt elszakadt keletiek az úrvacsoráról egyetértenek a katolikusokkal, akkor magától értetődik, hogy a szentmisét és az úrvacsoráról szóló tant a keletiek nem vehették át a későbbi századokban az ellenséges katolikus Egyháztól. Azért van szentmiséjük és tanítják azt az Oltáriszentségről, amit a katolikus Egyház, mert a szentmisét és az Oltáriszentségről szóló tant magukkal vive váltak el az öskeresztény Egyháztól. Tehát miként állíthatják, hogy a misét a pápák lopták be az Egyház életébe, vagy hogy az Oltáriszentség által az Egyház új pogányos bálványt kapott?

Bármennyire is gondolkozunk a hitújítók különböző és egymásnak ellenmondó véleményeiről, azt az egyet sehogy sem lehet megérteni, miként hihetnek tudósok és komoly férfiak, – ma, amikor a műveltségi színvonal oly magas – minden bizonyíték és tárgyilagos igazság keresése nélkül olyan véleményeket a szentmiséről és az Oltáriszentségről; melyek

világosan ellenkeznek Krisztus szavaival, az Egyház apostolkori és a kereszténység első századainak tanításával.

Tehát világosan láthatjuk az első századok hitéből az Egyháznak a mai tanát az Oltáriszentségről. Csak elfogulatlanul kell e tant megítélni és az igazságot tiszta szándékkal keresni, akkor megtaláljuk, és nem fogja senki mondani: ez a pápák találmánya a későbbi századokból.

Az ilyen és ehhez hasonló rosszindulatú, minden alapot nélkülöző szenvedélyes makacsságú ráfogások, ellenmondások Krisztus kijelentéseit és az első századok oszthatatlan egységes hitét sohasem fogják megváltoztatni. Az Úr Jézus oly szigorúan követeli az Oltáriszentség valóságos jelenlétében való hitet, hogy ettől a hittől teszi függővé, még a lélek üdvösségét is: „Aki nem eszi az én testemet, nem lesz élet őbenne.” Krisztus komolyan beszélt, követeli mindenkitől, aki szívén viseli örök boldogságát, hogy minden megalkuvás nélkül higgyen az ő igaz és félremagyarázhatatlan szavainak.

Ez volt az ősegyház hite is, amiről tanúbizonyságot tesz Szent Epifán (†403), amikor azt mondja arról, aki nem hisz Krisztus valóságos jelenlétében: „az végleg elveszti Isten kegyelmét és üdvösségét.”

A jóhiszeműleg az Egyházon kívül állók, akik elfogulatlanul, minden szenvedélytől menten keresik az igazságot, könnyen meg is találják azt. A példák bizonyítják, főleg a művelt angoloknál, hogy sietnek vissza az Ősegyházba és ősapáik hitéhez, melytől egykor valamelyik elődjüket erőszakkal elszakították. Érzik, hogy csak úgy lehet biztonsággal élet bennük, ha hisznek Krisztusnak és táplálják lelküket Krisztus testével.

Megengedhette-e Krisztus az eltévelyedést?

Ezek után azt kérdezem tőled Kedves Olvasóm, hiszed-e, hogy Jézus valósággal jelen van az Oltáriszentségben vagy nem?

Mielőtt erre a kérdésre felelnél, azt kérdem tőled: Keresztény vagy-e? Azért kérdem, mert ma sokan vannak, akik tele torokkal üvöltik, hogy keresztények, de emellett otrombán neki rontanak a kereszténységnek, akár az istentagadó kommunisták, vagy a vérimádó Krisztus istenségét tagadók.

Ha keresztény vagy, feltétlenül erősen hinned kell Krisztus istenségében és az Ő igazmondásában. Ha ezt nem hiszed, vagy ebben kételkedel, már meg sem érdemled a keresztény nevet. Ha megkeresztelt újpogány vagy, nincs szavam hozzád. De ha hívő kereszténynek tartod magad, akkor reád nézve a kérdések kérdése: Vajjon a Megváltó Jézus Krisztus az Istenfia, igazat mondott-e, mikor kijelentette: „Ez az én testem, mely értetek adatik...” „Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital.” „Aki eszi az én testemet, örökké él.” Ha valahol, itt világos, őszinte és minden kétértelműséget kikerülő válaszra van szükség!

Ha hiszed, akkor az igazság kötelező erejénél fogva az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanítását el kell fogadnod, és nem szabad kísérletezned ennek vagy annak a hitújító véleményének az elfogadásával.

Tedd kezedet a szívedre s mondd meg őszintén: Nem lealázó-e reád nézve a hit dolgában emberi kieszelés után indulni és nem Krisztus után? Nem mondja-e józan eszed, hogy az emberi kigondolások, magyarázatok csak elhomályosítják az igazságot? Vallod, hogy Oltáriszentségről szóló tan csak úgy lehet igaz, ahogy ezt Krisztus mondotta? Ha ezt megengeded, akkor kizárólagosan csak úgy igaz és örökké úgy marad igaz és örökké egyformán kötelező igazi krisztusi értelemben e tan elfogadása minden emberre, aki üdvözölni akar. Krisztus szavai szerint: Aki nem hisz, az elkárhozik. Aki nem hisz Krisztusnak, az hűtlen hozzája, az távolodik Krisztustól, az a zsidókkal mondja: „Kemény

beszéd, ki hallgathatja.” Aki pedig eltávolodik Krisztustól, az sötétségben jár. Krisztus világos kijelentéseit félremagyarázni, megtagadni, eltusolni, lábbal tiporni lehet, de megváltoztatni soha. Krisztus kijelentései nem az egymásnak ellenmondó XVI-ik században keletkezett véleményekre vannak alapítva, hanem Krisztus isteni erejére, hasonlíthatatlanul felettük álló végtelen isteni világosságára, melybe mi bele nem tekinthetünk.

Ha az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanítását elveted és a XVI-ik században keletkezett vélemények valamelyikéhez csatlakozol, akkor azt kérdem tőled: Mit tartasz Krisztusról? Azt kell mondanom: Félrevezetett, megcsalt bennünket és nem tudott műve felett örködni, mert megengedte, hogy az Egyház, melynek meghagyta, megtartani mindazt a világ végezetéig, amit parancsolt, letért az igazság útjáról és a hitújítók tana szerint új pogányos bálványhoz jutott. Ha ez az állítás igaz lenne, méltán felkiálthatnánk: Uram Jézusom, miként engedheted meg, hogy a te legbuzgóbb és téged oly forrón szerető híveid, mint egy eltévelyedett tömeg 16 évszázadon át lelki sötétségben bolyongjanak? Uram, ha igazságos bíró vagy, akkor évszázadokon át, a XVI-ik századig minden keresztényt örök kárhosszal kellett sújtanod. Krisztusom, mond meg nekem: Hol volt az Igazság Lelke a Szentlélek, akiről megígérted, hogy örökké Egyházadban marad? De Uram Jézusom! még azt kérdem tőled: Miért várokostál 16 évszázadon át az igazság felderítésével? Azonkívül Uram! ha nézem a XVI. század hitújítóinak az Oltáriszentségről szóló véleményeit, látom az egymásnak ellenmondó felfogásait. Elhiggyem-e, hogy az egyik hitújítónak ilyen, a másiknak amolyan vagy épp ellentétes kinyilatkoztatást adott volna a Te szent ígédnek az értelmezésére? Amikor józan eszem ítélete szerint az isteni igazságok kizárólagosak, semmi ellenmondást nem tűrnek és minden emberre nézve egyformán igazak és kötelezők.

Ezek után ítéljük a józan ész világánál. Föltételezhető-e, hogy Krisztus szavai és kijelentései a hitújítók véleményihez külön-külön alkalmazkodjanak? Ha Krisztus nem tudott az Ő Egyháza felett örködni, hogy el ne tévelyegjen, akkor nem tekinthetnénk Őt többé Megváltónknak, sem Istenfiának.

De tovább megyek, és azt kérdem: Feltételezhető-e az, hogy Krisztus oly emberek által világosította volna fel az emberiséget az Oltáriszentség tanáról, mint amilyenek a hitújítók voltak? Ha ezt megengedem, mit tartsak Krisztus szentségéről és fenségéről? Miként egyeztethető ez össze az Ő isteni méltóságának örök időkre szóló megváltói küldetésével? Az Ő megközelíthetetlen szentségével és tökéletességével ellenkezik, hogy gyarlósággal és súlyos bűnökkel terhelt embereket válasszon ki az Oltáriszentségről szóló tan helyes megmagyarázására.

Komolyan gondolkozó emberek, legyen az katolikus, akár másvallású, be kell látnia, hogy Krisztus ilyen férfiakat nem választhatott annak a felvilágosítására, mit kell tartanunk és hinnünk a Legszentebbről, az Oltáriszentségről.

Bármennyire is iparkodtak a hitújítók az ő véleményeik szerint megdönteni az Egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát, de Krisztus félremagyarázhatatlan szavait a bűnös emberek téves véleményei sohasem fogják megmásítani, sem bennünket ebbéli hitünkben megingatni, mert mi a szentmiseáldozat és Krisztus testének valóságos vétele által Krisztussal egybe vagyunk forrva.

A tagadás lélektani magyarázata

A hitújítók tagadták a szentmise áldozati jellegét és Krisztus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben. Miként lehet ez, mikor a szentírásnak épp az Oltáriszentségre vonatkozó szavai oly világosak, oly határozottak? A tagadás és ferdtetés lélektani magyarázatát megjeljük az újítók lelkében, életében. Ugyanis öskeresztény hit: a szentáldozáshoz, vagy a szentmise áldozat bemutatásához tiszta szívvel és bűnbánó lélekkel szabad csak járulni. Szent Pál is írja:

„Vizsgálja meg magát az ember és úgy egyék azon kenyérből és igyék ama kehelyből. Mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik, meg nem különböztetvén az Úr testét.”

A lelkiismeret is azt sugallja, hogy csak a megigazulás, a megszentelő kegyelem állapotában vehetjük magunkhoz az Úr testét, vagy mutathatjuk be a szentmiseáldozatot. Ha azok életét megvizsgáljuk, akik a szentmise és az Oltáriszentség ellen támadást intéztek, világosan láthatjuk, hogy távol állottak ettől a lelki állapottól. Ezek többnyire Istennek tett fogadalmukat megszegő, asszonyokra éhes szerzetesek és papok voltak a hitújítás századában. Tehát olyanok, akiknek erkölcsi élete sok kifogás alá esik, és akik állandóan a halálos bűn állapotában voltak s lelki állapotuk sehogy sem volt összeegyeztethető azzal, hogy a szentmiseáldozatot nyugodt lelkiismerettel mutathassák be és méltóan vegyék magukhoz az Úr Jézus testét. Ez a szemrehányó lelki állapot idézte elő azt a lelki kényszert, hogy méltatlanságuk palástolására elvessek a szentmisét és megtagadják Krisztus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben, mert lelki tehernek tekintették a bűn állapotában magukhoz venni Krisztus valóságos testét.

Ma is sokan azért tartják magukat távol az Úr testének vételétől, mert túlságosan szeretik önmagukat, bűnös vágyaikat, nem akarnak szakítani azokkal a vétkes kötelékekkel, melyek rabszolgaságába szegődtek. Nincs annyi erejük, hogy jó gyónás által megtisztulva, komoly javulási szándékkal méltóknak érezzék magukat az Úr Jézus szent testének vételére. S ezért, hogy cselekedeteik erkölcsi felelősségétől felmentve érezzék magukat, nyugtalan lelkiismeretük elaltatására, nehézségeket támasztanak a valóságos jelenlét hite ellen. Pedig az Oltáriszentségről szóló tan elfogadásának az akadályai nem érzben, nem a hitben, hanem rendszerint az ember szívében, életében, erkölcsében van. Elöttem elképzelhetetlen: miként is legyen valakinek erős meggyőződéses hite Jézus jelenlétéről az Oltáriszentségben, ha mindig csak azt keresi, az után szalad, azt cselekszi, ami méltatlanná teszi őt Krisztus valóságos testének vételére. Úgyszintén, aki szívét a föld porához, az anyagiakhoz köti, akinek szíve túlságosan a világ élvezeteihez tapad: hiú földi ábrándok, pénz, vagyonszerzés minden gondolata.

Ahol hiányzik a lelkiismeret, ott az ember könnyen támaszt nehézségeket Krisztus valóságos jelenléte ellen, mert Krisztus testével való méltó egyesülés nem engedi az embert kénye-kedve szerint élni. Krisztus azoktól, akik Őt magukhoz akarják venni, feltétlen szakítást kíván a bűnnel, követeli a vétkes hajlamok legyőzését, a bűnös alkalmak kerülését, a szív megváltoztatását és legtisztább erkölcsöket. Ámde ez nem tetszik az elpuhult, saját bűnös vágyait kereső embernek. Cselekedetei erkölcsi súlyának felelősségétől valahogy függetleníteni szeretné magát, hogy semmi se zavarja meg minden felsőbb gondolat nélküli, a világ minden gyönyöreire ragaszkodó életét. Azért már saját igazolására, háborgó lelkiismerete megnyugtatóására, megtagadja Krisztus jelenlétét az Oltáriszentségben.

Képtelenségnek tartom, hogy valaki teljes odaadással higgye az Anyaszentegyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát, ha élete ellenkezik az evangéliumi erkölccsel és nem valósítja meg a mindennapi életben, amit Isten tőle megkíván az örök élet elnyerésére. Csak Istenfiához méltó életet kell élni, kerülni kell mindazt, aminek alapja a szenvedély, az érzéki gyönyör, ami romlásba visz, elcsábít. Keresni kell az Isten akaratát és komolyan kívánni az örök boldogságot, akkor megszűnik minden kétely és homály, akkor az ember lelke fogékony lesz az isteni kinyilatkoztatás befogadására és világos lesz előtte, hogy Krisztus valóban jelen van a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

A vallási művelődés hiánya

Van egy másik ok is, hogy miért oly gyenge sok keresztényben az Oltáriszentségben való hit. Ez pedig a lelki művelődés hiánya. Krisztus Urunk egykor azt mondta tanítványainak:

„Annyi ideje vagyok köztetek és nem ismertek engem.” Ez a szemrehányás illelhet ma is számtalan keresztényt. Mert, ha a keresztények ismernék Krisztust, másképp állana a kereszténység ügye, nem kongatnák a vészharangot a kereszténység felett és nem uralkodnának a keresztények közt a világot megtévesztő eszmék, melyek a kereszténység megsemmisítésére törnek. Spanyolországban a megkeresztelt keresztények a keresztényeket irtják és hurcolják vérpadra. A németországi egyházellenes mozgalom nyílt utasításokkal és rendeletekkel ádáz harcot hirdet a kereszténység ellen, minősíthetetlen durva támadást intéz a pápa és a püspökök ellen, Krisztus istenségét és megváltói küldetését gúny tárgyává teszi. Sajnos, ennek az egyházellenes szellemnek ma már nálunk is sok követője akadt, akik ma még a keresztény név álarcát viselik. A jelekből ítélve – német mintára – előbb-utóbb Krisztus ellenségei táborába szegődnek.

De miként lehet egy keresztény, a kereszténység ellensége? Csak úgy, mivel nem ismeri Krisztust, sem a kereszténység lényegét. Aki pedig nem ismeri, az könnyen behódol a világmegváltó akár jobb-, akár baloldali szélsőséges eszméknek.

Ma nem elég, hogy keresztlevél és zsidóverés hangoztatásával valljuk magunkat keresztényeknek, hanem Krisztus istenségében hinni kell, utána menni, parancsait megtartani, hódoló imádással leborulni előtte a szentmisében, időközönként táplálni lelkünket az Ő testének méltó vételével és lelkünk üdvösségén komolyan munkálkodni. Nekünk nem szabad hallgatni azokra, kik hangzatos jelszavakkal eltorzítják a kereszténységet és az igazi Krisztus képét. Aki ezekre hallgat, az lelke üdvösségével játszik. És ha ma sokan játszanak ezzel, ennek egyedüli oka, hogy nem ismerik a köztünk jelenlevő Krisztust. Aki pedig nem ismeri, az nem is szeretheti Krisztust, nem lelkesedhetik a kereszténységért, sem nem lehet meggyőződéses hite a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Mert az Oltáriszentségben való hit követelménye az Egyházzal való együttérzés és Krisztus előtti teljes meghódolás.

Ha az ember a hit világánál gondolkodik és hisz Krisztus istenségében, akkor világos lesz előtte: Krisztus valósággal jelen van az Oltáriszentségben és nem talál semmi nehézséget, e hittitok elfogadására.

Sokan azzal az ellenvetéssel jönnek: De hát hogyan lehet jelen abban a pici ostyában és még hozzá annyi helyen egyszerre?

Vegyük szemügyre a rádiót. Egy ember beszél és hangja valósággal akár millió legtávolabb helyen jelen van. Ha ez így van a természetben és egy ember kiejtett szava, a világ minden zugában valósággal jelen lehet és érzékeinkkel észlelhető; ugyan miért nem lehetne abban a megszentelt ostyában Jézus valósággal jelen az Ő istenségével? Minden szentmiseáldozat egy-egy rádióállomásnak tekinthető, ahol megjelenik Krisztus.

A természet tele van titkokkal, rengeteg sok dologgal találkozunk a mindennapi életben, amit meg nem értünk és mégis elfogadjuk. Piccard, a sztratoszféra hírneves kutatója, Marconi, a rádió feltalálója azt mondják, hogy a természet tele van titkokkal, melyeket az emberi elme sohasem fog felfedezni. Ha tehát a természet tele van előttünk elfátyolozott titkokkal, melyeknek megértése értelmi képességünket nem múlja felül s azok megismerésére eddig még nem juthattunk, akkor miként foghatnók fel az Úristen bölcsességének és mérhetetlenségének, mélységes tudásának titkait? Vagy talán azt hisszük, hogy az Isten nem tehet többet, mint amennyit az emberi értelem felfogni képes? Vagy talán nem akarjuk elhinni, hogy az isteni értelem és tudás fölülmúlja a gyarló emberi ésszt? Hisz ember embert sem tud megérteni. Vannak szellemi nagyságok, akiket a kevésbé műveltek sohasem fognak megérteni. Azonban a meg nem értésből nem következik, hogy a tudósok nem volnának ismereteik tudatában. Ha tehát ember embert nem tud megérteni, akkor miként foghatjuk fel az ég és föld Urát, az Istent, aki a világegyetemet semmiből létrehozta?

Ha mi emberek beletekinthetnénk az isteni bölcsesség titkaiba, akkor az isteni tudás semmivel sem volna különb emberi gyarló tudásnál. És akkor ugyan kinek kellene olyan Isten, aki semmivel sem mond és nem tud többet, mint amennyit az ember tud megérteni. Az

Oltáriszentség szerzése is isteni mű. Az isteni művek mélységes titkaiba pedig mi bele nem tekinthetünk.

Krisztus isteni mindenhatóságánál fogva jelen akart lenni közöttünk az Oltáriszentségben. Ő azt így akarta, így rendelte; tehát ennek így kell lennie, mert „Ő ezt így jelentette ki, nekünk pedig az Ő igazmondásában kételkednünk nem szabad, bármint is akarják az emberek az Oltáriszentségről szóló tant az ő kicsinyes emberi belátásuk szerint másképp magyarázni. Krisztus kijelentéseit és cselekedeteit embernek felülbírálni nincs joga, mert az Ő isteni cselekedeteinek és tudásának mélységes titkait felfogni mindörökre képtelen.

Az örök élet záloga

Minden embertől általában azt kívánják itt az életben, hogy jó legyen, hasznos polgára hazájának és életével a társadalmi jólét előmozdításán munkálkodjék, hogy kellemessé és boldoggá tegye földi életét önmaga és mások számára.

De az igazi végcélja az embernek nem lehet ez, mert van élet a halál után is. A végső cél az örök élet. Erre azonban földi életünkben elő kell készülnünk. Azért nem közömbös, hogy miként él az ember e világon, mert nem akármilyen élet biztosíthatja neki a boldog örökkévalóságot, hanem egyedül az az élet, mely Isten előtt kedves. A legbiztosabb előkészület módját maga Krisztus Urunk jelölte ki: „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az Ő véré, nem lesz élet tibennetek”. „Aki eszi az én testemet és issza az én vére, énbennem lakik és én őbenne.” „Aki e kenyeret eszi, örökké él.” Tehát az Ő tulajdon szavai szerint a legbiztosabb előkészület az örök életre az Ő testének méltó vétele.

Tengeri hajóra szállva, célunk: túlpártot érni. De ha a hajó nem vesz fel elegendő szenet, egyszer csak megáll a tenger közepén s utasaival a tenger mélységes hullámaiba alámerül.

Amint a hajó arra való, hogy a tengeren átkelve célt érjen, így mi emberek is azért vagyunk a világon, hogy a boldog örökkévalóság kikötőjébe átevezzünk. Ehhez azonban az élettengerén táplálékra van szükségünk. Ezzel az életadó táplálékkal kínál bennünket Krisztus: „Vegyétek és egyétek”. „Aki eszi az én testemet, örökké él.” Az emberi élet vágyainak netovábbja a boldogság, az élet. Ha szívből kívánjuk ezt, keressük Krisztusnál.

Az ember természeténél fogva béke és boldogság után vágyakozik. A lelkiismeret szava meggyőzhet mindenkit, hogy az életben sokat csalatkozott, hogy a világ hiú örömei üresen hagyják a szívet, s boldoggá nem tehetik, minden gazdagsága és jóléte mellett. Bárki tapasztalhatta, hogy a pillanatnyi gyönyörök, mint a köd, szétfoszlanak előtte. Önkéntelenül is vágyakozunk a legfőbb, az enyészhetetlen jó után, mely egyedül képes volna megvigasztalni nyugtalan lelkünket. Ezt nem is kell olyan messze, valahol távolban keresnünk, könnyen megtalálhatjuk ezt közelünkben, a köztünk lakó szentségi Jézusnál. Aki végtelen szeretetével köztünk akart maradni oltárainkon s onnét hívogat magához mindnyájunkat: „Jöjjetek hozzám!” Aki komolyan vágyódik a lelki béke után és ég benne a vágy az örök boldogság után, az nem hagyja figyelmen kívül az Ő hívó szavát, nem hagyja magára a szentségi Jézust, az felkeresi Őt, legalább hetenként egyszer a szentmisében. Az időközönként, de legalább is húsvét táján egyesül Vele a szentáldozásban. Aki ezt megcselekszi, annak szívében forrás fakad, melyből az örök élet vize csergedez. Amint a forrás vize tovább folyik és folyammá dagad, így dagadozik a Krisztus testének gyakori és méltó vétele által az Ő testével táplált lélek, a kegyelmi élet folyamává és átömlik az isteni szeretet kimeríthetetlen tengerébe, ahol várja az örök egyesülést Krisztussal az Ő országában.

Ellenben, akiben nem él az Oltáriszentségben jelenlevő Krisztus iránt a szeretet, annak rövidesen terhére lesz az ima, könnyelműen, vagy valamely beképzelt ok miatt elhanyagolja a vasárnapi szentmisét, kerüli vagy legalább halogatja a bűnbánó gyónást, túlságosan keresi a világ hiú gyönyöreit és szórakozásait. Az ilyen lelkek lassacskán elhanyagolják vallási

kötelességeiket, eltávolítanak maguktól az örök életre vonatkozó minden komoly gondolatot, sőt elfelejtik még magát Krisztust is.

Amint a tűz, ha nem ápoljuk, kialszik. Így hamvad el a lélekben is az isteni szeretet tüze, és a lélek üdvösségével való törődés abban, aki nem táplálja, nem erősíti lelkét Krisztus látogatásával a szentmisében és testének vételével a szentáldozásban.

A fa a föld nedvéből él, mert azzal táplálkozik. Ha a fától megvonunk minden nedvességet és táplálékot, rövidesen észre vesszük, hogy a fa levelei sárgulnak, lehullanak, ágai elszáradnak, s össze-vissza kuszálva töredeznek. A kis madárka nem rak rajta fészket, a vándor kikerüli, nem ad neki árnyéket. Mire való az ilyen fa? Semmi másra, minthogy kivágassák és tűzre vettessék. Az ember testére nézve abból él, amit magához vesz. Ha nem táplálkozik, testileg tönkre megy. De lelkét is kell táplálnia. A lélek tápláléka pedig az ima, a bűnbánó szív könnyei, a szentmise hallgatása és Krisztus szavai szerint, az Ő testével való egyesülés a szentáldozásban. Aki ezeket elhanyagolja, annak lelke kiszárad.

Ha egyszer kiszárad a lélek, akkor következik hidegség Krisztus iránt a szívben, kételkedés a hit igazságaiban vagy azoknak az elvetése s végül a keresztyén katolikus meggyőződés kihalása, szakítás minden vallásgyakorlattal. Következik bűn-bűnre halmozása és előbb-utóbb teljes hitetlenség. Kiszáradt, élettelen lesz a lélek és semmi másra való, minthogy kivágassák Krisztus virágos kertjéből és az örök tűzre vettessék.

Akiben pedig kihál a hit, az gyenge nádszál módjára ingadozik és nem ritkán az Egyház ellenségei táborához csatlakozik. Ez azután maga után vonja a krisztusi gondolatok háttérbe szorítását minden vonalon.

A mai társadalmi rend bomlik. Szervezett istentagadás Oroszországban, anarchia Spanyolországban, nyílt krisztustagadás a horogkeresztes Németországban. Többi államokban kísért a bolsevizmus, kommunizmus, forradalmi megmozdulások. Hamu alatt izzó parázs lappang s a társadalmi rend összekötő kapcsolatai annyira meglazultak, hogy máról holnapra a legnagyobb bizonytalanságban élünk. Nincs szeretet, az egész világ kavargó, sötét örvények, veszedelmes vészfelhők mindenütt. S mindez csak azért, mert kihalt a lelkekből a Krisztus iránti szeretet, mert nem táplálják lelküket az örök életre előkészítő, szeretetostó isteni eledellel.

A mai korhadó világot nem fogják megmenteni a pusztulástól sem a vérpezsdítő jelszavak, sem az újpogány mítoszok, mesék a vérről és fajról, sem pedig a technikai fejlődés. Egyetlen út a menekülésre, egyetlen út az élethez, a boldogabb jövőhöz, a Krisztushoz való visszatérés és az előtte való teljes meghódulás: „Én vagyok az élet”.

Mi, akik jobbérzelműeknek tartjuk magunkat s talán még valamit adunk a keresztyén névre, emelkedjünk ki a köznapiasságból, vegyük fel a küzdelmet a mai kor vészt hozó szellemével s ne felejtjük el, hogy egyedül az Oltáriszentség, az Élet Kenyere adhat és ad is erőt, kegyelmet a győzedelmes harcra. Ha ez lebeg szemünk előtt, akkor minden ügyünkben Krisztus lesz a mi erősségünk és nagy befolyást fogunk gyakorolni a világ jobbrafordulására. S ez a jó harc egyben kieszközli számunkra a választott lelkek jutalmát is.

Panaszkodunk, hogy gyarlók vagyunk és számos bűn terheli lelkünket s nem tudunk lelki emberek lenni. Ha valaki azt mondta volna Szent Pál apostolnak, mikor még üldözte a keresztyéneket: Hallod-e, te még Krisztus országának buzgó apostola leszel, szemébe nevetett volna. De íme, amikor érintette őt az isteni kegyelem sugara, így kiáltott fel: „Mindent megtehetek abban, aki engem megerősít.” Ő a Jópásztor, aki elhagyta a 99 igazat, ma is keresi eltévedt bárányait. Közeledjünk hozzá élő hittel és bizalommal, bűnbánó lélekkel s mondjuk mély alázattal: Uram, beismerem gyarlóságaimat, bocsáss meg nekem szegény bűnösnek, légy lelkem orvossága és a keresztről aláhulló véred mossa tisztára bűnös lelkemet! Bármily nagyok is legyenek bűneink, Ő vár bennünket, várja elveszett, eltévelyedett fiait visszatérését, vár tégedet is, Őneki csak egy fáj, hogy báránykája elveszett.

Ha a bűnbánat könnyei által tisztára mossuk lelkünkéről botlásainkat, gonoszságaink szennyét és bánatunk javulási szándékkal van egybekötve, akkor onnét a szentségházból kegyesen tekint ránk Krisztus, s megajándékoz bennünket a megszentelő kegyelem hófehér köntösével, s kiderül felettünk lelkünk borongós ege, előtűnik a napsugár, a világosság, a lelki béke, az a béke, melyet a világ zajában hiába keresünk s boldogabbak lehetünk egy falat száraz kenyérral Krisztussal, mint a világ minden gyönyöreivel, élvezeteivel és gazdagságaival. Azután az így megtisztult lélekkel járulunk a szentáldozáshoz, azzal a szent fogadással, hogy mindvégig kitartunk Krisztus mellett s nem engedjük, hogy valaki vagy valami elszakítson bennünket az Ő szeretetétől.

De ne bizzunk túlságosan saját erőnkben, mert a kísértések nem fognak elmaradni, hanem inkább az Ő kegyelmében. Valahányszor a templomba lépünk, vagy a templom mellett elmegyünk, szálljon első fohászuk az Oltáriszentségben jelenlevő Jézushoz s kérjük Tőle az állhatatosság kegyelmét. Kérjük Őt: „Uram, légy az én erősségem, Uram, ne hagyj el! Uram Jézusom, maradj mellettem, én nem akarok elszakadni Tőled!” Ha ezt szívből kérjük, ha ez szívünk vágya és őszinte kívánsága, legyünk meggyőződve, hogy mindenkor mellettünk fog állani és megerősít bennünket. Ő bennünk marad és az Ő szent testének méltó vétele által a Szentlélek templomává fog bennünket átalakítani.

Valamikor réges-régen az idők kezdetén, amikor az Isten megteremtette az embert s felállította a paradicsomban a tilalomfát, így szólt: „Ne egyetek erről a fáról, mert amely napon esztek, meghaltok.” De a gonosz lélek irigykedett s rászedte az első emberpárt, s nem hitt Istennek, hanem inkább a gonosz léleknek és vétkezett. Kiesett az Isten kegyelméből.

Jött Jézus Krisztus s azt mondotta: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem.” „Aki eszi az én testemet, örökké él.” Higgyünk Krisztusnak, mert az Ő tanítása az Oltáriszentségről csak úgy lehet igaz, ahogy Ő ezt tanította. Minden más vélemény, vagy magyarázat, mely az Ő kijelentésével ellenkezik, szükségképp téves. Amint az igazság minden dologban egy, így az Oltáriszentségről szóló tan is változatlanul egy lehet minden időkre és minden emberre nézve a világ végezetéig, így tanította ezt Krisztus, így hitték és tanították az apostolok, így tanította szakadatlanul a mai napig Krisztus igaz Egyháza, s azért nem lehet közömbös Krisztusra, milyen véleményt követ valaki e tanban. Aki szereti lelkét és Krisztustól várja üdvösségét, higgyen Krisztusnak és az Ő Egyházának. De hinni még nem elég, hanem Krisztus parancsa szerint táplálni is kell lelkünket az Ő szent testének méltó vétele által. E nélkül lelkileg tönkremegyünk. Legyen a szentáldozás a mi vallási életünk középpontja és előkészületünk a boldog örökkévalóságra. Legyen ez az átalakító erő, mely bennünket igazi és öntudatos katolikussá tesz s látszassék úgy a magán, mint a társadalmi életben viselkedésünkön, hogy Krisztus szelleme él bennünk.

Ma ilyen öntudatos katolikusokra van szüksége az Egyháznak, amikor oly sok látható és láthatatlan ellenségünk van. Ezekkel szemben nekünk nincsenek ágyúink, géppuskáink, fegyveres katonáink. Ami egyedüli fegyverünk és erősségünk ezekkel szemben, a szentmise áldozat és Krisztus testének méltó vétele. Ez volt mindenkor az Egyház ereje és dicsősége. Ha e kettő mellett kitartunk, jöhetnek a tévtanítók, az istentelen kommunista hordák, a sötétségben és alattomban dolgozó szabadkőművesek, az Egyházat gyalázó és Krisztus megváltói küldetését sárba tipró újpogányok. Mivel külső hatalommal, fegyverrel és nyers erővel rendelkeznek, megfoszthatnak bennünket jogainktól, lerombolhatják templomainkat, sötét börtönökbe zárhatnak, vérpadra hurcolhatnak, de az Egyház erejétől, az Oltáriszentségtől és szentmisétől sohasem foszthatják meg a Krisztus szeretetétől lángoló szíveket, mert a Krisztusból élő, szent testével táplálkozó szívvel lehet ugyan átdöfni, de Krisztustól és az Egyházháztól elrabolni soha semmi hatalom nem lesz képes.

Panaszkodunk, hogy ellenségeink, mint acélgyűrű, egységet alkotnak ellenünk és mindenáron szétzúzni törekszenek minket, vagy legalább is mellőznek és igazságtalan elbánásban részesítenek. Ez csak úgy lehetséges, mivel gyenge az Oltáriszentségben

jelenlevő Krisztusban való hitünk. Ez az oka, hogy egy részt „jó katolikusoknak” nevezzük magunkat, de csak úgy külsőleg, bensőleg azonban nem érzünk Krisztussal, sem az Egyházzal, mivel nem kapcsolódunk a kegyelmi élet erőforrásaiba: nem szeretjük a szentségi Jézust, hanyagok vagyunk a vasárnap megszentelésében és Krisztus testének vételésében. Ha ezt megvalósítanók a mindennapi életben, akkor a keresztény megmozdulás nem lenne szalmaláng, vagy hasonló az evangéliumi homokra épített házhoz, melyet az első szellő fuvalma romba dönt, hanem a mi Krisztushoz való ragaszkodásunk lenne az az erős szikla, melyen minden téves világnézet hajótörést szenved.

Tegyük fel magunkban, hogy a szentségi Jézust ezután jobban fogjuk szeretni s Őt a szentmisében legalább is minden vasárnap felkeresni s időközönként Őt a szentáldozásban magunkhoz venni. Nem mondom ki-ki hányszor, de az ellen sem lehet kifogásom, ha valaki mindennap. A fő, akár ritkábban, vagy gyakrabban, mindig méltóan, őszinte bűnbánó lélekkel. Ha ezt szem előtt tartjuk, akkor majd abban az órában, amikor átlépjük életünk mezsgyéjét s az örökkévalóság kapujában találkozunk lelkünk Királyával, Krisztussal, akkor majd meg fogunk győződni arról, hogy igazat mondott, amikor azt mondotta: „Aki eszi az én testemet, örökké él.”

Mindent Isten dicsőségére és lelkek üdvére!!